Jednička

... NEJSTARŠÍ, A PŘECE MLADÁ

TÉMA: Jednička pracuje na zlepšení výuky – a to i díky absolventům

ROZHOVOR: Učíme nelékaře, abychom si s nimi lépe porozuměli

OBSAH

Jednička aktuálně 2

Kalendář 4

Senátoviny 4

Jednička a zahraničí 5

Jednička ve vědě 6

8 TÉMA: **Jednička pracuje na zlepšení výuky – a to i díky absolventům** 8

Hyde park 12

Klinika na Jedničku 14

Infografika: Do jakých oborů míří naši absolventi 15

16 VŠICHNI CHCEME BÝT JEDNIČKA: **Učíme nelékaře, abychom si s nimi lépe porozuměli** 16

Středoškoláci na Jedničku 20

Ze studentského života 21

STÁŽ: **Mayo Clinic – jedna z největších profesních zkušeností** 26

Mise 28

Absolventi s Jedničkou 29

Jednička s přesahem 30

Co pro mě znamená Jednička 32

Jednička měsíce 32

Jednička v médiích 33

Jednička v sítích 33

Jednička ve sportu 34

Informační zdroje 35

Knižní novinky 35

Významná ocenění 35

Jednička blahopřeje 36

Mimo medicínu 36

Mozek na Jedničku 36

Jednička objektivem 37

Jednička
Časopis 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy

Ročník: 8
Číslo: 1/2020
Adresa vydavatele: Kateřinská 1660/32, 121 08 Praha 2
IČ vydavatele: 00216208
Redakční rada: Aleksi Šedo, Martin Vejražka
Redakci řídí: Jana Tlapáková
Redakce: Petra Klusáková, Hana Dittrichová, Anna Jarmarová, Markéta Sýkorová, Michal Španko
Grafická úprava: Kristýna Heřmanová
Tisk: Triangl, a.s.
Vyšlo dne: 13. 3. 2020
Uzávěrka dne: 28. 2. 2020
Náklad: 2000 kusů
MK ČR E 23317
ISSN 2336-4181
Neprodejné, vychází pětkrát ročně.
Své dotazy či náměty můžete posílat na e-mail: jednicka@lf1.cuni.cz

Pražské ortopedické quadriennale

Ve velké aule ÚVN Praha se 17. ledna konalo společné sympozium čtyř pražských ortopedických a traumatologických pracovišť ze všech tří pražských lékařských fakult, konkrétně naší Kliniky ortopedie v ÚVN a Ortopedické kliniky v Nemocnici Na Bulovce a dále Kliniky dětské a dospělé ortopedie a traumatologie 2. LF UK a FN Motol a Kliniky dětské chirurgie a traumatologie 3. LF UK a Thomayerovy nemocnice. Setkání bylo věnováno femoropatelárnímu kloubu počínaje anatomií, diagnostikou, radiologií, přehledem onemocnění a traumat jak u dospělých, tak u dětí, a konče speciálními případy. Akce se zúčastnilo 121 lékařů a sester nejen z Prahy, ale z celé ČR, kteří ocenili především úzké zaměření na velmi aktuální problematiku.

Jan Bartoníček, přednosta Kliniky ortopedie ÚVN

Foto: archiv ÚVN

Výzkum v onkologii se posouvá vpřed

V Akademickém klubu se před zahájením mezioborového onkologického kolokvia PragueOnco konala koncem ledna tisková konference za účasti našich významných odborníků. Ti konstatovali posun v možnostech a dopadech léčby, tudíž i v době přežití a lepší prognóze u pacientů s řadou malignit. Dobře léčit se daří karcinom prostaty u mužů či karcinom prsu u žen, oba nejčastější typy nádorů. Děkan fakulty Aleksi Šedo, který je zároveň přednostou Ústavu biochemie a experimentální onkologie, připomněl význam výzkumu v oblasti národového mikroprostředí, vztahu nádorových buněk ke zdravému tělu, přístup vědců k nádoru jako svébytnému orgánu a výzkum principů metastazování.

klu

První česká síť odborníků ParkinsonCare

Loni v listopadu se na Neurologické klinice uskutečnil první kurz Fyzioterapie u Parkinsonovy nemoci (PN). Školení bylo organizováno ve spolupráci s nizozemskými rehabilitačními specialisty, kteří jsou hlavními autory Evropských doporučených postupů pro fyzioterapeutickou léčbu PN a již rozšiřují svůj koncept síťové organizace péče v celém světě, u nás pod názvem ParkinsonCare. Cílem je vyškolit v každém kraji ČR odborníky různých profesí (v prvním kroku fyzioterapeuty), zvýšit u nich znalosti, dovednosti a počet léčených osob s PN. Regionální sítě by postupně měly dosáhnout takové hustoty, aby byla péče dostupná v přijatelném dojezdovém čase (cca 36 minut). Více informací je k dispozici na www.parkinsoncare.cz.

klu

Dva roky PLTJ!

První lékařská tělovýchovná jednota (PLTJ) uzavřela druhý rok své činnosti. Delegáti sportovních oddílů a asistenti z Ústavu tělesné výchovy (ÚTV) se začátkem prosince sešli na valné hromadě ve Fausťáku. Na přátelském setkání informoval výbor delegáty o činnosti v uplynulém roce a plánech na roky příští. Členská základna se úspěšně rozrůstá. Na konci kalendářního roku jsme evidovali 320 členů (o 70 více oproti předchozímu roku), z toho 258 studentů. K zakládajícím pěti oddílům přibyly tři nové – atletika, plavání a volejbal. Volejbalový oddíl žen vstoupil do VŠ ligy. Letos, stejně jako loni, nabízí naše jednota členům více než deset víkendových sportovních akcí. Veškeré informace najdete na novém webu jednota.lf1.cuni.cz. Těšíme se na viděnou na našich akcích!

Honza Fišer, ÚTV

Máme nové profesory

V Karolinu převzali 18. prosince z rukou ministra školství, mládeže a tělovýchovy Roberta Plagy jmenovací dekrety noví profesoři. Pět z nich působí na naší fakultě – Tomáš Honzík, přednosta Kliniky dětského a dorostového lékařství, Ondřej Lebeda z Ústavu nukleární medicíny, Michal Mára z Gynekologicko-porodnické kliniky, Tomáš Navrátil z Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky a Roman Zachoval z Urologické kliniky. Gratulujeme!

red

Zlatá promoce 1970

Po předchozích velkých úspěších se i letos připojí naše fakulta ke Dni celoživotního vzdělávání a Festivalu absolventů, které 18. dubna pořádá Univerzita Karlova. Také tentokrát se budou moci absolventi z roku 1970 zúčastnit Zlaté promoce, tedy slavnostního obřadu k výročí padesáti let od absolutoria, který se uskuteční v Karolinu. Pokud jste i vy absolventem 1. LF UK z roku 1970, registrujte se na e-mailové adrese anna.jarmarova@lf1.cuni.cz.

jar

Ro(c)kujte s Jedničkou!

Letošní ročník Rock for People opět nevynecháme! Proto nás nezapomeňte navštívit na našem stánku, který bude nabízet zajímavý program. Naši studenti vás naučí správné první pomoci, změří vám tlak, ale také alkohol v dechu. Na místě budou k dispozici adiktologové, se kterými se můžete pobavit o problematice návykových látek. Společně s námi bude na stánku i organizace Loono, se kterou proberete, jak se správně starat o své tělo. Těšíme se na vás 18.–20. června na letišti u Hradce Králové!

jar

Jednička ocenila aktivní seniory

Na děkanátu fakulty se v prosinci uskutečnilo slavnostní zakončení klinické studie v rámci mezinárodního evropského projektu SPRINTT, do kterého bylo zapojeno 1500 seniorů ze 13 evropských zemí a na němž se podílí i naše Geriatrická klinika. Cílem byla především prevence invalidity a nesoběstačnosti u starých osob s tělesnou křehkostí. U seniorů ve věku 75–90 let byl vědecky hodnocen efekt multikomponentní intervence, která zahrnovala pravidelnou a dlouhodobou fyzickou aktivitu a nutriční poradenství. „Fyzická křehkost často bývá první známkou předcházející nástupu invalidity ve stáří s vysokými nároky na zdravotní a sociální sužby," upozornila přednostka kliniky Eva Topinková.

klu

Ceny 1. LF UK za excelentní publikace

Jednička letos poprvé udělila autorům z 1. LF UK Ceny za excelentní publikace za rok 2017, které byly publikovány v prestižních impaktovaných časopisech. První místo získala práce Myšíkové et al. Case–Control Study: Smoking History Affects the Production of Tumor Antigen–Specific Antibodies NY-ESO-1 in Patients with Lung Cancer in Comparison with Cancer Disease–Free Group. Na 2.–4. místě se umístily práce Lišky et al. Downregulation of Plzf Gene Ameliorates Metabolic and Cardiac Traits in the Spontaneously Hypertensive Rat; Tesaře et al. Bosutinib versus Placebo for Autosomal Dominant Polycystic Kidney Disease a Fischerové et al. Ultrasound in preoperative assessment of pelvic and abdominal spread in patients with ovarian cancer: a prospective study. Páté místo obsadila práce Buška et al. Inhibitor–Decorated Polymer Conjugates Targeting Fibroblast Activation Protein. Gratulujeme!

klu

Mužská plodnost od dětství do dospělosti

Naše Urologická klinika získala na konci loňského roku reakreditaci Evropského výboru pro urologii (UEMS) pro vzdělávání lékařů s danou specializací. Toto osvědčení spolu se specializovanou péčí o mužskou plodnost, cizelovanými léčebnými postupy, vědeckými studiemi a analýzami řadí činnost kliniky mezi špičku ve světě. Péči o reprodukční zdraví mužů věnují urologové pozornost již od prenatálního věku přes období jejich časného dětství, dobu dospívání až po dospělost. Vedle zachování maximální fertility do budoucna usilují také o to, aby pacienti neměli problémy navazovat kontakty a přes řadu počátečních obtíží započali sexuální život. V období dospělosti přebírají dospívající mužské pacienty do péče lékaři, kteří se v rámci urologie věnují také andrologii. „Poměrně velkou skupinou, o kterou se staráme, jsou muži z neplodného páru. Jde o multidisciplinární přístup, ale v rámci péče je dominantní právě vyšetření andrologem," vysvětluje urolog a androlog kliniky Libor Zámečník.

klu

Psychiatrii vede doc. M. Anders

Foto: Markéta Sýkorová

Naše Psychiatrická klinika má nové vedení – funkce přednosty se k 1. únoru ujal Martin Anders. Od počátku letošního roku pak byl pod Psychiatrickou kliniku začleněn Sexuologický ústav.

red

Kde nesmíte chybět

Křeslo pro Fausta s docentem Janem Bláhou

Kdy: 26. 3. 2020 od 17.00

Kde: Fausťák – Akademický klub 1. LF UK, Karlovo nám. 40, Praha 2

Setkání s novým přednostou Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny 1. LF UK a VFN.

Křeslo pro Fausta s docentem Stanislavem Pavlem

Kdy: 30. 4. 2020 od 17.00

Kde: Fausťák – Akademický klub 1. LF UK, Karlovo nám. 40, Praha 2

Setkání s absolventem 1. LF UK, který působí jako dermatolog a medical director v Mauritskliniek v Haagu, Nizozemí.

21. studentská vědecká konference

Kdy: 19. 5. 2020 od 9.00

Kde: Purkyňův ústav, Praha 2

Pre- i postgraduální studenti budou prezentovat výsledky své vědecké práce.

Dětská pouť

Kdy: 2. 6. 2020 od 14.00

Kde: Zahrada Psychiatrické a Neurologické kliniky 1. LF UK a VFN

Přijďte se svými potomky oslavit jejich den!

Zlatá promoce pro absolventy 1970

Kdy: 18. 4. 2020

Kde: Velká aula Karolina, Ovocný trh 5, Praha 1

Slavnostní obřad k výročí padesáti let od absolutoria na 1. LF UK.

31. koncert z cyklu Fakulta v srdci Karlova

Kdy: 13. 5. 2020 od 19.30

Kde: Kostel Nanebevzetí Panny Marie a svatého Karla Velikého

V podání Piccolo coro & Piccola orchestra a Collegium paedadogicum zazní díla Alleluia od E. Whitacrea a Dona nobis pacem od R. V. Williamse.

Křeslo pro Fausta s profesorem Antonínem Pařízkem

Kdy: 28. 5. 2020 od 17.00

Kde: Fausťák – Akademický klub 1. LF UK

Setkání s vedoucím lékařem Perinatologického centra Gynekologicko-porodnické kliniky 1. LF UK a VFN.

17. Pražská muzejní noc na Jedničce

Kdy: 13. 6. 2020 od 19.00

Kde: Anatomické muzeum, Stomatologické muzeum, Fausťák

Nenechte si ujít tajemná zákoutí našich muzeí!

SENÁTOVINY

Chcete vědět, co nového vás při studiu na fakultě čeká, ale nechce se vám číst podrobné zápisy ze zasedání našeho Akademického senátu? Stejně jako v předchozím akademickém roce i letos najdete novinky z fakulty v Senátovinách. Mrkněte na fakultní web www.lfr.cuni.cz, sekce *O fakultě* > *Vedení fakulty* > *Akademický senát* > *Senátoviny*.

Nový předseda a místopředseda AS

V rámci nového složení akademického senátu (AS) máme za sebou již 3 zasedání, tudíž i pár novinek, o kterých se hodí poreferovat. Naše úvodní prosincové setkání bylo zahájeno tradičním složením slibu všech senátorů a následnou volbou předsedy a místopředsedy AS. Jak praví tradice, jeden ze zástupců by měl být z řad akademiků a druhý z řad studentů. Jinak tomu nebylo ani tentokrát – předsedou se stal prof. MUDr. Jan Betka, DrSc., z kliniky ORL v Motole, místopředsedou pak ten nejzkušenější ze studenstva, David Kulišiak z 6. ročníku VL. Nezapomněli jsme také poděkovat předešlému senátu a projednat žádost o akreditaci bakalářského studijního programu Fyzioterapie.

Volba kandidáta na pozici děkana se blíží

V roce 2020 jsme se poprvé sešli 13. ledna a podařilo se nám vhodně doplnit všechny naše odborné komise – legislativní vedenou prof. MUDr. Michalem Vrablíkem, Ph.D., ekonomickou vedenou MUDr. Janem Břízou, CSc., a tu pro studijní záležitosti vedenou prof. MUDr. Alešem Žákem, DrSc. Na únorovém setkání jsme byli informováni o organizaci volby kandidáta na pozici děkana a udělili jsme oprávnění doktorským studijním programům Bioetika, Dějiny lékařství a Zobrazovací metody v lékařství. Poslední, co nám do uzávěrky Jedničky senát přinesl, bylo přednesení požadavku o ukončení 100% docházky studentem Jakubem Danzigem. O dalším vývoji vás budeme informovat příště.

Lukáš Panenka, člen AS 1. LF UK

Foto: René Volfík, UK

Americký genetik a izraelský biolog převzali čestné doktoráty

Za mimořádné celoživotní vědecké úspěchy obdrželi 18. února v Karolinu čestnou vědeckou hodnost doctor honoris causa dva špičkoví světoví vědci, kteří spolupracují s naší fakultou a UK – Eric S. Lander a Joel L. Sussman. Prvně jmenovaný je profesorem na Massachusetts Institute of Technology a Harvard University, USA, a je spoluzakladatelem a prezidentem Broad Institute. Prof. Lander zásadním způsobem přispěl k průběhu a dokončení projektu sekvenace lidského genomu a k pochopení jeho funkčního smyslu. Je významným a inspirujícím organizátorem vědy i zapáleným učitelem. S Jedničkou spolupracuje zejména v oblasti genetických onemocnění ledvin. Druhý oceněný, emeritní profesor na Weizmann Institute of Science v Izraeli J. L. Sussman, je jedním z nejvýznamnějších vědců a průkopníků strukturální biologie a proteomiky. Stanovil 3D strukturu acetylcholinesterázy včetně jejích interakcí s řadou léčiv s uplatněním v terapii Alzheimerovy choroby. Je členem Mezinárodní vědecké rady BIOCEV a výrazně napomohl rozvoji strukturální biologie na UK.

Martin Vokurka, red

Prestižní zahraniční grant pro P. Drábera

Evropská organizace pro molekulární biologii (EMBO) přidělila prestižní grantové prostředky ve výši 1,2 milionu korun ročně devíti mladým vědcům z celé Evropy. Jedním z nich je také odborník 1. LF UK Mgr. Peter Dráber, který svou výzkumnou laboratoř založil v centru BIOCEV ve Vestci u Prahy. Organizace EMBO podporuje mladé talentované evropské vědce, kteří mohou díky získaným financím založit vlastní výzkumnou skupinu a zároveň si vyměňovat vědecké znalosti s kolegy ze zahraničí. „Cílem našeho výzkumu bude studovat komunikaci buněk imunitního systému, jehož chybná aktivace může způsobit autoimunitní onemocnění, jako jsou psoriáza nebo revmatoidní artritida. K nastavení rovnováhy mezi imunitní odpovědí a tolerancí k vlastním tkáním je nezbytné, aby si buňky sdělovaly, jak postupovat v případě infekce a kdy imunitní odpověď ukončit. Naše laboratoř chce využít poznatky k identifikaci nových potenciálních terapeutických cílů pro regulaci imunitní odpovědi," vysvětluje mladý vědecký pracovník cíle svého nového pracoviště na 1. LF UK a v BIOCEV.

Letos udělila EMBO takzvané instalační granty také mladým vědcům z Estonska, Polska, Portugalska a Turecka. Každému z nich poskytla roční podporu ve výši 50 tisíc eur na tři až pět let.

klu

Adiktologové spolu s WHO navrhují opatření k alkoholu a tabáku

Kancelář Světové zdravotnické organizace (WHO) v ČR ve spolupráci s naší Klinikou adiktologie představily závěrem minulého roku dvě publikace. V první z nich, která nese název WHO SAFER Initiative – state of art in 5 priority areas in the Czech Republic – Making Czech Republic SAFER from alcohol related harm, tým Centra veřejného zdraví se zaměřením na alkohol shrnul situaci v naší zemi v oblasti dostupnosti alkoholu, jeho užívání při řízení, dostupnosti léčby a krátkých intervencí, reklamy a sponzorování či spotřební daně. V ČR stále přetrvává vysoká spotřeba alkoholu. WHO uvádí, že v roce 2016 činila spotřeba na osobu ve věku 15 let a více 14,4 litru čistého alkoholu. V porovnání s průměrem EU je u nás vyšší prevalence tzv. těžkého epizodického pití (min. 60 g čistého alkoholu při nejméně jedné příležitosti v posledních 30 dnech) – podle WHO 30,4 versus 42 %.

Druhá publikace s názvem Regulation of Tobacco Advertising, Promotion and Sponsorship in the Czech Republic od expertů z Centra pro výzkum a prevenci užívání tabáku Kliniky adiktologie přináší odborná východiska a politická doporučení pro regulaci reklamy, propagace a sponzorování v oblasti tabáku v ČR. Přímá tabáková reklama (např. vystavování tabáku v místě prodeje) je u nás regulována legislativně, zatímco ta nepřímá (slevy, sdílení a rozšiřování značky, sponzorování) je upravena jen mírně. Pozornost by měla být dále věnována regulaci marketingové komunikace nových tabákových výrobků a také novým formám reklamy na internetu a sociálních sítích.

Autoři Barták a kol. a Kulhánek a kol. by rádi poděkovali zástupcům české kanceláře WHO, Srđanu Matićovi a Pavle Kortusové.

klu

Představujeme vědeckou skupinu prof. Zdeňka Fišara

Foto: archiv autora

Tým působící ve výzkumné laboratoři Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN tvoří prof. Zdeněk Fišar, doc. Jana Rečková Hroudová, laborant Zdeněk Hanuš a tři postgraduální studenti. Se skupinou dále úzce spolupracují psychiatři, především prof. Jiří Raboch, doc. Roman Jirák a doc. Martina Zvěřová.

Zaměření

Předmětem výzkumu je neurochemie a molekulární (biologická) psychiatrie se zaměřením na studium molekulárních mechanismů účinků psychoaktivních látek a změn buněčných funkcí při duševních a neurodegenerativních poruchách. Dlouhodobě jsou studovány interakce psychofarmak s modelovými i buněčnými membránami a jejich účinky na monoaminový neurotransmiterový systém. V posledních letech tým zavádí a využívá pokročilé experimentální metody pro studium nitrobuněčných změn při duševních poruchách a účincích psychofarmak. Současný výzkum je zaměřen na dvě oblasti – (1) vliv stávajících a nově syntetizovaných léčiv na funkce izolovaných mitochondrií; (2) plazmatické biomarkery a změny mitochondriálních funkcí v krevních destičkách osob s duševní nebo neurodegenerativní poruchou. Cílem je přispět ke zlepšení diagnostiky duševních poruch a k detekci mitochondriálních účinků psychofarmak.

Foto: archiv autora

Spolupráce, granty, projekty

Skupina spolupracuje s dalšími výzkumnými skupinami 1. LF UK a VFN, především s Ústavem lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky a Klinikou dětského a dorostového lékařství. Z externích pracovišť je významná spolupráce s Ústavem analytické chemie VŠCHT v Praze (prof. Vladimír Setnička) v oblasti hledání plazmatických biomarkerů Alzheimerovy nemoci a Katedrou chemie Přírodovědecké fakulty Univerzity Hradec Králové a Centrem biomedicínského výzkumu FN Hradec Králové (prof. Kamil Musílek) v oblasti testování účinků nových modulátorů mitochondriálních enzymů. Mezinárodní spolupráce s indickou Pt. Ravishankar Shukla University v Raipuru (prof. Kallol G. Ghosh) vedla ke dvouletému působení postdoc vědeckého pracovníka z Indie na našem pracovišti a k několika společným publikacím v oblasti mitochondriálních účinků biologicky aktivních látek.
Tým dosud řešil více než 30 grantů IGA nebo AZV MZ ČR, GA ČR, GA UK a FRVŠ. Aktuálně je řešen grant GA ČR věnovaný vlivu nových léčiv na monoaminergní systém a energetický metabolismus a je podán pokračující grant AZV ČR zaměřený na molekulární a klinické projevy Alzheimerovy choroby. Skupina je dlouhodobě zapojena do institucionálních projektů MŠMT a UK – nyní do projektu Progres Q27 „Neuropsychiatrické aspekty neurodegenerativních onemocnění“, kdy jsou hledány biologické znaky poruch nálady a demencí, případně i prediktory účinnosti farmakoterapie těchto onemocnění. Dále je tým součástí mezinárodního projektu COST Action CA15203 MitoEAGLE (prof. Erich Gnaiger), jehož cílem je zlepšit znalosti o mitochondriálních funkcích ve zdraví a nemoci.

Významné výstupy

Skupina navázala na dlouhodobou tradici biochemického výzkumu na Psychiatrické klinice. Do popředí z hlediska počtu publikací v mezinárodních periodicích (Current Alzheimer Research, Mitochondrion, Clinical Biochemistry, Molecular Neurobiology, Toxicology Letters, Progress in Neuro-Psychopharmacology & Biological Psychiatry atd.) a jejich mezinárodního ohlasu se dostala problematika biomarkerů duševních poruch měřitelných v periferní krvi a mitochondriálních účinků psychofarmak. Disertační práci založenou na experimentální činnosti v našich laboratořích úspěšně obhájilo 5 doktorandů. V poslední době habilitovaly doc. Jana Rečková Hroudová a doc. Martina Zvěřová.

Pokud máte zájem o více informací, pište na zfisar@lfi.cuni.cz.

Naši vědci našli kosti pocházející patrně z bitvy u Lipan

Kresebná rekonstrukce poranění lebky cepem od Mgr. Jana Kacvinského z Anatomického ústavu 1. LF UK. Zdroj: archiv V. Smrčky

Tým odborníků vedený prof. MUDr. Václavem Smrčkou, CSc., z Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků nalezl kosterní pozůstatky, které s velkou pravděpodobností pocházejí z bitvy u Lipan. Místo nálezu, radiokarbonové datování, ale i poškození kostí naznačují, že se ve středočeské kostnici v Žehuni dochovaly kosti husitských válečníků. Typických poškození, která by mohla pocházet od husitských zbraní, si zde prof. Smrčka všiml již v roce 2017. „Našli jsme přes 42 kostí, které nejspíše poškodily husitské zbraně, jako jsou například okovaný cep či řemdih. U nejzávažnějších poranění je zřetelně vidět vzdálenost mezi jednotlivými hroty cepů. V další části kostnice jsme nalezli i poranění od husitských kuší, sudlice či sekery," vysvětluje paleopatolog. Deset lebek pak bylo podrobeno CT vyšetření na Radiodiagnostické klinice ve VFN, kde primář MUDr. Josef Hořejš, CSc., vytvořil 3D rekonstrukci poranění. Výsledky unikátního vyšetření přesvědčily odborníky, aby provedli radiokarbonové stanovení stáří kostí. Vzorek jedné z poraněných lebek proto putoval na datování do Radiokarbonové laboratoře v polské Poznani. Zde pomocí poločasu rozpadu radionuklidu uhlíku (14C) zjišťují věk archeologických památek a geologických útvarů. „Laboratoř stanovila 95% pravděpodobnost, že kosti skutečně pocházejí z husitských válek, a to z období 1408–1458. Vyšetření dokonce stanovilo 65% pravděpodobnost, že kosti pocházejí z období 1420–1444, přičemž bitva u Lipan se odehrála 30. května 1434. Je tedy velmi pravděpodobné, že kosterní pozůstatky z této bitvy skutečně pocházejí," ozřejmuje prof. Smrčka. O svých poznatcích bude diskutovat také s historiky, a to na březnovém sympoziu přímo v Žehuni.

klu

Foto: Markéta Sýkorová

Aktuální významné publikace

Protože na naší fakultě pracuje mnoho vynikajících vědeckých skupin, rozhodli jsme se, že vás budeme o jejich úspěších pravidelně informovat. Půjde o články publikované v časopisech excerpovaných v databázi Web of Science, jejichž impact factor je podle této databáze v horním 25. percentilu a kde je první nebo korespondující autor zaměstnancem 1. LF UK. Tentokrát přinášíme 3 publikace, které se týkají klinického a epidemiologického výzkumu.

Clinical Variability in P102L Gerstmann-Sträussler-Scheinker Syndrome.

Tesař A et al.

Annals of Neurology (IF 9,496)

Volume 86, Issue 5
November 2019
Pages 643–652

PubMed ID: 31397917
DOI: doi.org/10.1002/ana.25579

Outcomes of patient self-referral for the diagnosis of several rare inherited kidney diseases.

Bleyer AJ et al.

Genetics in Medicine (IF 8,683)

Volume 22, Issue 1
January 2020
Pages 142–149

PubMed ID: 31337885
DOI: doi.org/10.1038/s41436-019-0617-8

Prepulse inhibition of the blink reflex is abnormal in functional movement disorders.

Hanzlíková Z et al.

Movement Disorders (IF 8,222)

Volume 34, Issue 7
July 2019
Pages 1022–1030

PubMed ID: 31046188
DOI: doi.org/10.1002/mds.27706

CORPVS PHISICVM
cor
venter superior
venter inferior
vesica

Jednička pracuje na zlepšení výuky – a to i díky absolventům

Je všeobecně známou skutečností, že lékařské kompetence se skládají ze tří hlavních oblastí – teoretických znalostí, praktických a komunikačních dovedností. Především druhá, ale v jistém ohledu i třetí uvedená položka byly hlavní náplní debaty s absolventy naší fakulty z minulých let. Před nedávnem se totiž děkan Aleksi Šedo spolu se studijními proděkany, dalšími členy kolegia děkana a zástupcem studentů sešel s představiteli skupiny absolventů, která se aktivně pokusila formou vlastní ankety shromáždit názory svých kolegů na kvalitu výuky na Jedničce. Jistě by šlo namítnout, že počet respondentů ankety nebyl zcela reprezentativní, její výsledky však byly natolik zajímavé a významné, že se jimi vedení fakulty začalo systematicky zabývat.

Ze setkání vyplynul především kritický postoj absolventů k přínosu klinické výuky pro výkon budoucího povolání, což je způsobeno zejména nedostatkem praxe během studia, a tím i nedostatkem praktických dovedností na jeho konci. Diskutovalo se o obecném směřování výuky medicíny, které je u nás zaměřeno hlavně na široké teoretické znalosti, přičemž praktické dovednosti absolvent získává v rámci předatestační přípravy.
Oproti tomu např. francouzská výuka je v druhé polovině pregraduálního studia organizována praktičtěji, medici jsou aktivně zapojeni do provozu nemocnice jako „externes“. Po určité době tak dobře poznají základy administrativní práce či diferenciálně diagnostického a terapeutického uvažování u nejčastějších klinických jednotek a cítí se lépe připraveni pro lékařskou práci. Nevýhodou tohoto systému však je, že se ve výuce nestihnou dostatečně představit všechny odbornosti. Nezbývá čas přednést méně časté choroby, takže některé klinicko-patologické jednotky studenti během medicíny nepoznají. Pravidelná práce v nemocnici jim také může zabrat velké množství času, které by měli věnovat samostudiu. Ideální by tedy bylo zkombinovat výhody obou systémů a najít kompromis, který mediky dobře obeznámí s teoretickým základem medicíny, na němž mohou stavět své klinické zkušenosti, zároveň je však dobře připraví i na budoucí povolání.
Absolventi přišli s řadou konkrétních návrhů na zlepšení stávající situace, o nichž se na schůzce debatovalo a které se stávají předmětem širší diskuse na úrovni vedení fakulty, přednostů klinik i zástupců studentů.

Jak lépe zorganizovat šesťák?

Nejdiskutovanější byl 6., závěrečný ročník studia. Jednalo se o možnostech zkvalitnění výuky předstátnicových stáží či organizaci ročníku, která by umožnila lepší přípravu ke státním rigorózním zkouškám (SRZk). Absolventi např. doporučují, aby v 6. ročníku byly vyučovány jen státnicové předměty a aby na přípravu k SRZk byl vždy vyhrazen 1–2týdenní prostor. S tím souvisí také diskutovaná extenze výuky do odpoledních hodin, proti které absolventi namítají, že omezí možnosti samostudia mediků. Pro navýšení praktické výuky navrhují využít i povinné klinické stáže u lůžka v jiných nemocnicích než ve VFN, a to v celé, resp. maximálně možné délce stáže. Poukazují přitom na dobré zkušenosti z lékařských fakult v Brně a Olomouci, kde mandatorně posluchači vyjíždějí do mimocentrových „periferních“ spolupracujících nemocnic.
Absolventi uvedených moravských fakult si toto řešení velmi pochvalují a zdůrazňují hlavně jeho přínos pro získání potřebných praktických dovedností, zejména díky tomu, že na externích klinických pracovištích jsou mnohem častěji v přímém kontaktu s pacienty. Za druhý velký klad považují, že se zde opakovaně setkávají s nejběžnější škálou zdravotních problémů daného klinického oboru, což se jim na superkonziliárních fakultních

klinických odděleních stává ojediněle – navíc obvykle jen v případě závažnějších komplikací.

Co změnit v sylabech a rozvrzích?

Řada návrhů se týká také změn v sylabech a rozvrzích. Absolventům mj. nepřijde jako vhodné tříštění státnicových předmětů do více ročníků – 5. a 6., příkladem jsou Gynekologie nebo Interna. V tomto kontextu se diskutovalo o přesunu SRZk z Interny do 5. ročníku. Další možností je přidat určitý časový prostor do výuky Pediatrie, jenž by mohl být využit na propedeutiku (pokud by to bylo jen trochu možné, nikoliv do nižších ročníků), a současně zvážit objem požadovaných znalostí u SRZk, který absolventi považují – na základě svých současných zkušeností – za příliš extenzivní. Protože je ovšem rozšíření jakéhokoli předmětu velmi obtížné, navrhují ušetřit čas v sylabu sloučením předmětů Hygiena a epidemiologie a Pracovní lékařství, tudíž i omezit zbytečné duplicity ve výuce.

Absolventi ocenili nedávno zavedený e-learningový kurz RTG diagnostiky. Navrhují proto využít e-learning i v teoretické části výuky dalších klinických oborů, což by mohlo zvýšit objem času pro práci studentů na lůžkových odděleních nebo v ambulancích. Diskutována byla i nutnost zlepšovat komunikaci mezi pedagogy a mediky a eradikovat situace, jež by mohly vést k pocitu dehonestace na straně jedné a dojmu nezájmu o studium na straně druhé.

> Anketa mezi absolventy vhodně podpořila již probíhající snahy o zkvalitnění výuky na Jedničce, o které usilují vedení fakulty spolu s komisí pro hodnocení výuky a studentskou komorou akademického senátu.

Bude se klinická základna rozšiřovat i nadále?

Vedení naší fakulty bere předložené podklady a komentáře absolventů velmi vážně a začalo se jimi okamžitě systematicky zabývat v kolegiu děkana, „task force“ (TF) pro klinickou výuku i v pedagogické komisi. Shoda mezi oběma stranami panuje v názoru na rozšiřování klinické báze pro výuku. Jedním z více důvodů pro tuto strategii je např. fakt, že díky vývoji poznatků a zvyšování úrovně soudobé lékařské vědy se většina diagnostiky přesouvá do ambulantní péče či se zkracuje doba hospitalizace, takže student za dobu své stáže neuvidí longitudinální vývoj onemocnění u téhož pacienta. Navíc přibývá nemocných, kteří nesouhlasí s vyšetřením od mediků nebo v jejich přítomnosti. Fakulta si je možných přínosů otevírání nových výukových pracovišť dobře vědoma, proto postupně již několik let v součinnosti s TF a pedagogickou komisí monitoruje a podporuje extenzi výuky u lůžka v klinických oborech mimo VFN. Míra současné externalizace je v různých předmětech různá a je plně v odpovědnosti garanta předmětu. V zájmu aktualizace kurikula lze jistě očekávat další diverzifikaci klinických bází pro výuku ostatních klinických předmětů ve 4.–6. ročníku. Konkrétní řešení, tedy především dobře promyšlený výběr nově otevíraných klinických výukových pracovišť, ale bohužel i překonání určitých tradicionalistických zábran v myšlení některých klinických učitelů, si na Jedničce vyžádá ještě další odbornou diskusi. Mimochodem, s podobnými zábranami se vedení fakulty potýká i ve výměnném studentském programu Erasmus. Některé kliniky totiž dlouhodobě odmítají uznat výuku na jiných evropských univerzitách – třeba na prestižní lékařské fakultě Univerzity v Heidelbergu – za dostatečně kvalitní.

Podaří se sjednotit výuku napříč fakultami?

Všichni přítomní se rovněž shodují na potřebě sjednotit výuku mezi vyučujícími, ústavy, klinikami i fakultami na základě zásad evidence-based medicine. Je opravdu nevhodné, aby bylo v jednom předmětu od jednoho zkoušejícího požadováno něco jiného než od druhého, stejně jako neuznávání doporučené studijní literatury některými zkoušejícími. Studenti se tak dostávají do poměrně obtížné situace, kdy se u určitých otázek musí učit různé varianty odpovědí a podle osoby examinátora volit ty relevantní. Řešením by, alespoň do jisté míry, byla tvorba aktuálních učebních textů, na jejichž obsahu by byla široká shoda vyučujících daného oboru. I to však naráží na řadu obtíží. Tvorba vhodných učebních zdrojů nemusí být snadná zejména vzhledem k rychlosti vývoje medicíny. Ne vždy je možno vydat „intrafakultně“ – a tím méně mezifakultně –, uznávanou a všeobecně podporovanou učebnici ve všech klinických oborech. Jednička v tomto směru již podniká určitá opatření, vyřešení daného problému ale nebude krátkodobou záležitostí. Přesto se podařilo docílit určitého pokroku a poměrně významných dílčích úspěchů.

V případě státnicových předmětů vedení fakulty prosadilo a zavedlo mezifakultní tematické okruhy, které by měly poskytnout určitou standardizaci, jejímž hlavním dlouhodobým cílem by měl být standardní odborný profil absolventa oboru všeobecné lékařství v ČR.

Z toho důvodu také Jednička jako první lékařská fakulta v ČR a SR předložila na setkání všech tuzemských i slovenských lékařských fakult jejich jednotlivá kurikula, která jistě budou inspirací nejen k porovnání s vlastním kurikulem, ale i k případným úpravám např. hodinových dotací nebo skladby jednotlivých předmětů. K těm nepochybně dojde v blízké budoucnosti i u nás. Konkrétní možné změny budou probírány především na setkáních TF pro klinickou výuku. V zájmu zvýšení důrazu na získávání klinických dovedností u našich posluchačů byl již v roce 2003 připraven Log-book mandatorních výkonů, jejichž splnění se stalo standardní podmínkou ukončení studia.

Medicínské simulace do povinného kurikula?

Pracoviště Jedničky navíc průběžně nabízejí možnost získat další praktické dovednosti v rámci fakultativních výkonů a systematického rozvoje extrakurikulárních aktivit. Vedení fakulty klade důraz i na rozvoj moderní simulátorové výuky a výuky na trenažérech, a to na téměř všech pracovištích, zejména pak v Centru medicínských simulací při Fyziologickém ústavu. Tato výuka se bude dále rozšiřovat a v kontextu kratších hospitalizací i stále menší ochoty pacientů ke kontaktu s mediky se zdá být vhodnou alternativou. Ukazuje se však, že ačkoli z uvedených důvodů, které jsou vpravdě globální, dostává výuka v simulacích celosvětově stále více prostoru v klinických i preklinických předmětech, zájem o ni mezi studenty není takový, jaký bychom očekávali. Byť je v našem SIM centru každoročně formou volitelného předmětu velmi kvalitně připravována simulátorová výuka praktického řešení nejběžnějších akutních stavů v medicíně, není její kapacita vůbec naplněna. Vedení fakulty má vizi zavést medicínské simulace do povinného kurikula s tím, že potřebnou hodinovou dotaci naleznou ve výuce, která bude vyhodnocena jako méně přínosná, tedy zbytná.

Budou sami studenti aktivnější?

I přes veškerou snahu fakulty uvedené výzvy řešit je zřejmé, že jsou některé komentáře a nespokojenost našich absolventů zcela oprávněné. Částečně jim lze předcházet lepší komunikací se studenty. Vždyť studentská reprezentace je zastoupena v kolegiu děkana, akademickém senátu i v jednotlivých pracovních skupinách zapojených do kontinuální kultivace kurikula. Vedení Jedničky očekává, že takové zastoupení je pro studentskou obec reprezentativní, funkční a aktivně předává podněty ke zlepšení. Na druhé straně je evidentní, že přítomnost studentů v organizačních složkách fakulty představuje pouze jejich současnou reprezentaci. Proto bohužel uniká významné procento reakcí především na 6. ročník a chybí adekvátní zpětná vazba. Názory absolventů jsou ovšem přínosné i vzhledem k jejich nadhledu, jak by měli být budoucí lékaři připraveni na vykonávání profese, což studenti ještě nemohou úplně obsáhnout. Komise

Foto: Veronika Vachule Nehasilová

pro hodnocení výuky proto co nejdříve vypracuje plán zefektivnění zpětné vazby od absolventů a také od mediků 6. ročníku. Jedná přitom i o jiných možnostech, jak stávající systém vylepšit a zjednodušit, např. tím, že budou mít studenti příležitost hodnotit výuku už v jejím průběhu. Také zde ale bude zapotřebí řešit jeden základní problém, a sice napojení hodnotícího systému na Studentský informační systém, které je však ve správě univerzity, nikoli fakulty. Přineslo by to s sebou jistě některé výhody, jejich praktický dopad ale bude ještě třeba prodiskutovat a analyzovat.

Získá absolventská anketa pevné místo v hodnocení?

Ukazuje se, že absolventská anketa tedy vhodně podpořila již probíhající snahy o zkvalitnění výuky na Jedničce, o které usilují vedení fakulty spolu s komisí pro hodnocení výuky a studentskou komorou akademického senátu. Dodala jim navíc nový pohled v jiném formátu. Ten snad pomůže najít nové priority či další možnosti zkvalitnění výuky, především v klinických ročnících. Rozhodně je žádoucí, aby anketa mezi absolventy proběhla v následujících letech znovu. Zjistíme, zda její statistický význam posiluje, navíc budeme mít příležitost meziročního srovnání. Zpětná vazba je totiž pro směřování fakulty a přípravu studentů všeobecného lékařství na jejich budoucí náročné povolání nesmírně cenná.

Tomáš Hanuš, proděkan pro klinickou pedagogiku
Otomar Kittnar, předseda komise pro hodnocení výuky
David Novotný, zástupce studentů

Vývoj počtu absolventů 1. LF UK v letech 2015–2019

Studijní program	2015	2016	2017	2018	2019
Všeobecné lékařství	278	284	365	355	318
Zubní lékařství	72	71	76	60	44
General Medicine	65	61	69	71	78
Dentistry	12	15	14	11	8
Nelékařské bakalářské obory	122	149	104	126	113
Nelékařské navazující magisterské obory	25	50	70	85	78

Je pro vás Jednička něco víc než jen zaměstnavatel nebo škola?

prof. Michal Kršek, přednosta III. interní kliniky

Moje odpověď zní rozhodně ano. Jsem přesvědčený o tom, že naše fakulta je jednoznačně nejlepší mezi českými lékařskými fakultami, zejména pokud se týká kvality lékařů, pedagogů či vědců, stejně tak i vědecké produkce. Jednička a Všeobecná fakultní nemocnice jsou jedinečným komplexem, který vznikl mnohaletou kultivací a tradicí a má v sobě neopakovatelný genius loci. Myslím si, že každý, kdo má ambice vystudovat prestižní a kvalitní školu zaměřenou na medicínu, by měl uvažovat o studiu na 1. lékařské fakultě. Mým názorem je, že by se v praxi mělo odrazit – jako je tomu často v zahraničí –, jakou fakultu lékař vystudoval. Absolventi naší Jedničky by měli mít na trhu práce konkurenční výhodu vyplývající z absolvování prestižní školy.

Natálie Dobešová, 2. ročník VL

Když se zamyslím nad tím, co pro mě Jednička znamená, rozhodně se mi na prvním místě vybaví slovo škola. Neberu ji ale pouze jako prostředek k dosažení vysněné kariéry. Naše fakulta je pro mě místem, díky němuž jsem získala spoustu nových přátel a také nových zkušeností. Naučila mě překonávat i zdánlivě nezdolatelné hranice, ale hlavně mi pomohla si uvědomit, co je pro mě v životě opravdu důležité.

Martin Turin, 5. ročník ZL

Jednička pro mě není „jen“ škola. Za ty roky pro mě byla i zdrojem jak vzpomínek, zážitků a přátel (možná) na celý život, tak probdělých nocí před zkouškou, nervozity a stresu. Nevím, jestli je Jednička jedničkou mezi lékařskými fakultami, ale kdybych měl možnost vrátit se v čase a změnit rozhodnutí, na kterou fakultu se vydat, tak bych své tehdejší rozhodnutí neměnil. Rozhodně budu jednou na roky strávené studiem na naší fakultě vzpomínat, převážně v dobrém.

doc. Marie Hubálek Kalbáčová, Ústav patologické fyziologie

Jsem vystudovaný přírodovědec, ale na Jedničce se pohybuji už od svého postgraduálního studia – s malými přestávkami kvůli zahraničním stážím jsem tady už vlastně 20 let. Myslím si, že když člověk působí na jedné instituci už tak dlouho, nemůže jít o žádný jednoduchý zaměstnanecký poměr, ale o nějaký hlubší vztah. Předně je to místo, kde potkávám spoustu pozoruhodných lidí s odlišným pohledem na stejnou věc. Teď mám na mysli, že díky různým specializacím řeší problémy (vědecké) různými způsoby, což mi přijde ohromně zajímavé a stimulující. V takovém prostředí je mi příjemně. Takže moje odpověď je jednoduchá: Jednička je místo, kde se mi dobře tráví čas, a že ho není málo ;-).

doc. Dita Maixnerová, Klinika nefrologie

Pro mě znamená zajímavou práci s pacienty s různými – často velmi závažnými – onemocněními. Díky mezinárodní spolupráci a klinickým studiím máme možnost nabídnout pacientům nejnovější léčbu zaměřenou na vlastní patogenezi onemocnění. Možnost skloubit klinickou praxi s výukou mediků, dále je inspirovat a motivovat k časnému odhalení onemocnění ledvin, cílené léčbě se zlepšením kvality života nemocných s oddálením rizika selhání ledvin. Účastí na mnoha grantových projektech a prezentaci jejich výsledků v zahraničí přispívat k mezinárodní spolupráci v oblasti nefrologie s upevněním uznávané reputace 1. LF UK.

Eva Friedrichová, 5. ročník ZL

Na 1. lékařské studuji již pátým rokem a musím říct, že se těžko dá užít výrazu „jen škola“. Studium zasahuje do mnoha aspektů života. Kromě učení doma a času stráveného na fakultě jsem měla s Jedničkou například možnost strávit spoustu času v přírodě. Díky nadšení týmu Ústavu tělesné výchovy jsem si užila perfektně připravené sportovní akce v Dobronicích, ve Zbraslavicích, na několika lezeckých kurzech a každý týden na lezecké stěně. Aktivní odpočinek tohoto typu je při studiu velmi potřeba, kromě náročnosti samotné školy také proto, že člověk neustále řeší i další problémy – u nás v páťáku zejména s organizací výuky, spory o termín zápisu na státnice či nahánění na poslední chvíli stanoveného počtu výkonů do logbooku. A proto Jednička opravdu není pouze škola, ale studium, kterým člověk žije.

Názory? Zkušenosti? Fakta či domněnky? Zajímá nás vše!

Kristýna Matějková, vedoucí grantového oddělení děkanátu

To není tedy vůbec jednoduchá otázka. Působím na naší fakultě od ukončení svého studia na vyšší odborné škole a dobře si pamatuji, jak jsme s maminkou dělaly SWOT analýzu, proč bych měla jít právě na Jedničku pracovat. Všechny klady, které mě při rozhodování ovlivnily, si nepamatuji, tak se zmíním alespoň o některých. Stabilní zaměstnání – Jednička tu byla, je a vždycky bude. Součást Univerzity Karlovy – maminka vystudovala práva na UK. Různorodá práce – sice jsem začínala s cestovními příkazy, ale možnost dalšího uplatnění tu byla. Pracovní prostředí – krásná historická budova děkanátu. A pak jistě také fakt, že Univerzita Karlova je nejstarší univerzitou ve střední Evropě. Tím, že na Jedničce pracuji už tak dlouho, stala se pro mě postupem času víc než zaměstnavatelem. Je spíše takovým přítelem, kamarádem pro moji cestu životem.

Nicole Friedová, 3. ročník VL

Rozhodně ano. Jednička je pro mě místem, kde jsem našla spoustu kamarádů a lidí s podobnými zájmy. Umožňuje mi se nadále rozvíjet a rozšiřovat si obzory, zejména prostřednictvím zájmových skupin, jako jsou Wikiskripta a IFMSA. Nerada někde vidím názor, že studium medicíny člověku změní život. To si opravdu nemyslím. Změnila ale to, že se věnuji tomu, co mě naplňuje, i přes všechny studijní strasti. Za to jsem opravdu vděčná. Naše fakulta mi dala kamarády, zpestřila sociální život a také mě naučila, jak moc je důležité a mnohdy náročné jít si za svými cíli. Závěrem bych zdůraznila důležitost sounáležitosti a vzájemné podpory mezi studenty. Ať už máte dobrý, nebo špatný den, víte, že v tom nejste sami.

PhDr. Pavel Harsa, Psychiatrická klinika

Jednička pro mě jako odborného asistenta představuje upřímně „něco více“ než pouhý vztah zaměstnanec a zaměstnavatel, pracovní poměr s výukou od–do. Jedním faktorem je hluboký respekt k tradici, ale i k současné pozici a postavení fakulty v rámci Univerzity Karlovy, vysokých škol, ČR i zahraničí. Dalším aspektem je výuka, která umožňuje setkávat se s mladými lidmi, učit je a současně se učit od nich. Časté diskuse, dotazy a připomínky jsou pro mě velkou motivací a inspirují mě ke zkvalitnění výuky českých i zahraničních studentů. Významným faktorem je také možnost setkávat se s kolegy, z nichž řada má vysoké odborné i lidské renomé. Je pro mě velice inspirující, motivující a podnětné, když s nimi mohou konzultovat výuková, klinická i výzkumná témata. Výrazně oceňuji propojení fakulty s VFN, kde mají studenti možnost ověřit si teoretické znalosti v klinické praxi.

prof. Jiří Beneš, přednosta Ústavu biofyziky a informatiky, IV. interní klinika

Fakultu nevnímám jako zaměstnavatele, za roky práce mám za cíl vytvářet něco nového pro klinickou praxi – a zlepšení jsou i koníčkem. Jako školu fakultu vnímám silněji, výuka má přitom kladné i záporné stránky. Prostředí s mladými je milé, ale stále je co zlepšovat. Mohu porovnat výuku interny a gastroenterologie s přednášením fyziky v 1. ročníku, která není pro mediky atraktivní. Ať se snažím sebevíce názorně a jasněji, hodnocení se nelepší. Zcela jiný pohled je pak na gastroenterologii, kde cítím zájem mediků, což učitele potěší. Pak se dozvím na interně, že MHz je větší srdce, a vidím, že naučit lékaře technice je problém, přičemž fyzika dosti aktuálně tlačí klinickou medicínu dopředu. Je ovšem milé vidět své studenty a sekundáře jako vedoucí s úspěchy, což je ta kladná stránka práce na fakultě.

Lukáš Panenka, 5. ročník VL

Určitě! A doufám, že by tak odpověděla velká část mých spolužáků. Kvůli své velikosti a rozlehlosti Jenička sice trochu ztrácí rodinnou atmosféru, na druhé straně nám nabízí nespočetně možností se i mimoškolně realizovat. Již jako studenti máme během studia příležitost zapojit se do vědeckých týmů a nasát tak atmosféru výzkumu. Dobře fungující Ústav tělesné výchovy disponuje širokou nabídkou sportů a výcvikových kurzů, kde se probírají i jiná témata, než z čeho se kdo učí na zkoušku. Pro mě osobně jako pro člena fakultního florbalového týmu je Jednička i sportovním družstvem. Kolegové ze SMČ nezahálí a snaží se vždy zorganizovat pár akcí, které utužují kontakty mezi spolužáky. Také dotažení projektu Kampus Albertov by mohlo pomoct utvořit atmosféru, aby pro nás alma mater byla víc než jen školou.

... a jak to máte vy?

Chirurgie v Thomayerce – první linie i vysoce specializované programy

Foto: archiv Chirurgické kliniky TN

Chirurgická klinika 1. LF UK a Thomayerovy nemocnice v Praze zajišťuje komplexní chirurgickou a traumatologickou péči pro osoby starší 18 let z široké spádové oblasti Prahy 4, 11, 12 a Prahy-západ. Pro svou snadnou dopravní dostupnost je navíc cílovou nemocnicí pro záchrannou službu, a to i z blízkého okolí Středočeského kraje.

Na ambulancích chirurgické kliniky je každoročně ošetřeno více než 47 000 nemocných s úrazy i stavy všeobecné chirurgie. V tomto směru je tedy klinika „první linií" s extrémní zátěží pro personál v běžné pracovní době i v době pohotovostních služeb. Z hlediska spektra operačních výkonů jsou zde prováděny všechny základní operace všeobecné a viscerální chirurgie, náhlých příhod břišních, laparoskopické výkony pro chronická i akutní onemocnění žlučníku, slepého střeva, plastiky tříselných i ventrálních kýl. Z pokročilých laparoskopických výkonů se jedná o operace pro refluxní chorobu jícnu a resekce tlustého střeva. U pacientů s úrazy zajišťuje klinika kompletní spektrum operací poranění končetinového skeletu s výjimkou spondylochirurgie.

Zaměřeno na nádory zažívacího traktu

Hlavním odborným programem kliniky je komplexní léčba nádorových onemocnění zažívacího traktu v celém jeho rozsahu. „Provádíme výkony pro nádory jícnu, žaludku, tenkého střeva, tlustého střeva a konečníku, slinivky břišní, žlučníku a žlučových cest, jater i retroperitonea. Nejvýznamnějším programem je chirurgická léčba místně pokročilých a/nebo metastazujících forem kolorektálního karcinomu. Sem patří tři skupiny specializovaných výkonů, ke kterým se na naši kliniku dostávají nemocní z celé ČR. Konkrétně se jedná o pánevní exenterace pro místně pokročilé nádory konečníku, jaterní resekce pro metastázy kolorektálního karcinomu a o výkony na pobřišnici, spojené s aplikací cytostatik u osob s peritoneálním šířením nádoru. Samozřejmostí je fungující multidisciplinární indikační tým a pravidelné vnitřní audity výsledků léčby," říká současný přednosta kliniky doc. Jaromír Šimša.

Věda, výzkum a výuka

Hlavní náplní kliniky v oblasti vzdělávání je pregraduální výuka chirurgie studentů 1. LF UK. Z české paralelky sem docházejí medici 4. a 6. ročníku. Výuka anglické paralelky probíhá u studentů 3., 4. a 6. ročníku. Ze zahraničí přijíždějí studenti v rámci programu Erasmus.
Pro oblast postgraduálního vzdělávání je klinika držitelem všech tří akreditací – chirurgie, onkologická chirurgie a traumatologie. Každoročně se zde tedy školí několik desítek lékařů v přípravě k atestacím z různých oborů. Od 1. ledna 2017 je klinika sídlem Katedry chirurgie IPVZ. Postgraduální výuka se proto v posledních letech ještě rozšířila. Konkrétně o školení chirurgů před atestací a o aprobační kurzy a zkoušky lékařů cizinců, kteří do ČR přicházejí ze zemí mimo EU.
Představitelé pracoviště jsou členy řady domácích i zahraničních odborných společností, redakčních rad časopisů, publikují, účastní se domácích i světových kongresů, přednášejí a předsedají sekcím. V oblasti vědy a výzkumu je hlavním odborným partnerem kliniky a spoluřešitelem řady grantových projektů Ústav experimentální medicíny AV ČR.

Klinika v číslech

- 47 000 pacientů ošetřených ambulantně za rok
- 3600 hospitalizací za rok
- 3000 operací za rok, z toho 1200 pro úrazy
- 150 implantací portů za rok
- 5 operačních sálů
- 32 lékařů
- 3 lékaři zaběhnou půlmaraton pod 1,5 hodiny
- 5 lékařů zaběhne maraton pod 4 hodiny

red

DO JAKÝCH OBORŮ MÍŘÍ NAŠI ABSOLVENTI?

V uplynulém kalendářním roce jsme čerstvým absolventům všeobecného lékařství mj. položili otázku, jakému oboru se hodlají věnovat po ukončení studia na 1. LF UK. V anonymní anketě na ní odpovědělo 262 z nich. A kam byste zamířili vy? :)

- 36 (13,7 %) INTERNA SPECIÁL (kardiologie, gastroenterologie atp.)
- 29 (11,1 %) PEDIATRIE
- 25 (9,5 %) CHIRURGIE, ORTOPEDIE, TRAUMATOLOGIE
- 22 (8,4 %) VŠEOBECNÉ PRAKTICKÉ LÉKAŘSTVÍ
- 21 (8 %) INTERNA OBECNÁ
- 21 (8 %) GYNEKOLOGIE A PORODNICTVÍ
- 21 (8 %) ANESTEZIOLOGIE, RESUSCITACE A INTENZIVNÍ MEDICÍNA
- 19 (7,3 %) NEUROLOGIE
- 16 (6,1 %) PSYCHIATRIE
- 12 (4,6 %) OFTALMOLOGIE
- 11 (4,2 %) RADIODIAGNOSTIKA, NUKLEÁRNÍ MEDICÍNA
- 8 (3,1 %) DERMATOVENEROLOGIE
- 5 (1,9 %) OTORINOLARYNGOLOGIE
- 4 (1,5 %) ONKOLOGIE
- 3 (1,1 %) REHABILITAČNÍ LÉKAŘSTVÍ

- 3 (1,1 %) NE RYZE KLINICKÝ OBOR (PATOLOGIE, BIOCHEMIE ATP.)
- 2 (0,8 %) NEUROCHIRURGIE
- 1 (0,4 %) ALERGOLOGIE A KLINICKÁ IMUNOLOGIE
- 1 (0,4 %) KLINICKÁ GENETIKA
- 1 (0,4 %) UROLOGIE
- 1 (0,4 %) SOUDNÍ LÉKAŘSTVÍ

Pozn.: Další výsledky ankety najdete na straně 29.

Učíme nelékaře, abychom si s nimi lépe porozuměli

Kdyby se dnes měla rozhodovat o své budoucnosti, jednoznačně by si znovu vybrala medicínu. Ačkoli ji nejprve lákala fyziologie, nakonec se tak trochu oklikou přes zastávku na neurologii dostala k rehabilitačnímu lékařství – a nelituje toho. Jedná se prý o obor, který má velkou perspektivu a jehož kvality patrně teprve doceníme. S naší alma mater je spjata již od studií a jak sama říká, za tu poměrně dlouhou dobu získala zkušenosti se studenty, výukou i začínajícími pedagogy. Také proto se rozhodla poprvé kandidovat do Akademického senátu 1. LF UK, kam byla nedávno úspěšně zvolena a kde by chtěla pracovat na větším propojení teoretických a klinických pracovišť a podpoře studentských školních i mimoškolních aktivit. MUDr. Yvona Angerová, Ph.D., přednostka Kliniky rehabilitačního lékařství.

Co byste chtěla v akademickém senátu prosadit především?
Domnívám se, že by mělo být více slyšet o nelékařských zdravotnických oborech, jejichž výuka u nás probíhá a o nichž mnozí pořádně nevědí, co vlastně dělají. Kromě ergoterapeutů a fyzioterapeutů pochopitelně učíme i mediky a vidím, jak se mění nová generace, jaké má nároky či připomínky k praktické výuce. O tom je potřeba v senátu mluvit a pokusit se nastavit společné mantinely. Ráda bych se proto pokusila více popojit světy lékařů a nelékařů – v rehabilitaci jsme totiž zvyklí pracovat jako tým a pokud se takový tým začne poznávat už během studia, může to mít pozitivní odraz v budoucí praxi.

S Jedničkou vás pojí již medická léta. Jak na ně vzpomínáte?
Velmi ráda, protože člověk studuje mladý, a na mládí se vzpomíná hezky. Vždy se mi líbila oblast Karlova a Albertova, jednotlivé ústavy a jejich historické budovy. Na fakultě jsem také potkala mnoho učitelů, kteří mě ovlivnili na celý život, protože dokázali skvěle přednášet a z jejich povídání bylo zřejmé, že je pro ně jejich obor koníčkem, nikoli jen profesí. Po celou dobu studia jsem chodila na Fyziologický ústav k panu profesoru Pokornému a v mikroskopu pozorovala interneurony. Napsali jsme spolu tehdy i docela úspěšný článek, takže jsem uvažovala o tom, že na Fyziologii zůstanu. Nakonec mě ale zlákala praktická medicína.

Co bylo tím impulzem, že jste se rozhodla právě pro rehabilitační lékařství?
Byla to tak trochu náhoda. Po odchodu na mateřskou dovolenou jsem ztratila místo neurologa v Nemocnici Na Bulovce a když jsem se vracela, oslovil mě inzerát Kliniky rehabilitačního lékařství, která hledala lékaře. Vzhledem k tomu, že šlo o pozici na mé alma mater, v prostředí, které jsem měla ráda, a navíc v blízkosti Fyziologického ústavu, jenž jsem velmi dobře znala, rozhodla jsem jít na konkurz. A ten jsem vyhrála. Postupně jsem zjistila, že rehabilitace je velmi zajímavý obor, kde své uplatnění určitě najdu. Což se potvrdilo, protože jsem na klinice dodnes…

… a zhruba rok stojíte v jejím čele. Jaký ten rok byl?
Začátek byl nesmírně těžký. Situace, ve které jsme se po náhlém úmrtí paní profesorky Švestkové všichni ocitli, byla velmi složitá. Postupně nám ale začala spousta lidí pomáhat, zmobilizovali jsme veškeré síly a zjistili jsme, že holt fungovat musíme a že musíme udělat všechno proto, abychom v započaté práci pokračovali i nadále.

Foto: Markéta Sýkorová

Proč by si tedy studenti měli jako svou profesi vybrat rehabilitaci?
Domnívám se, že jde o obor, který má velkou perspektivu a který je v současnosti ještě hodně nedoceněný. Rehabilitační medicína se u nás za poslední dvě desítky let významně proměnila a stále více se její role posouvá směrem k akutním pacientům, třeba po cévních mozkových příhodách nebo traumatech mozku. Rehabilitace ovšem proniká i do mnoha jiných disciplín než jen do neurologie. Spolupracujeme s ortopedy, chirurgy, plastickými chirurgy, pneumology, všeobecnými či dětskými lékaři. Často se na nás obracejí i kolegové z odborností, které by se mohly zdát už dost vzdálené, jako jsou například dermatologové a jejich pacienti se systémovými onemocněními. Čím dál více se do popředí dostávají rovněž moderní technologie. Ultrazvuk využíváme nejen k terapii, ale nově i při diagnostice a aplikaci léků do kloubů či měkkých tkání. Rehabilitace nabízí spoustu příležitostí k uplatnění a kdo do ní vstoupí, má poměrně široký prostor pro další specializaci.

> Jako lékaři víme, proč potřebujeme nelékařské zdravotnické profese, a tudíž víme, co by měli nelékaři z medicíny znát, abychom si vzájemně rozuměli a měli jednotnější pohled na pacienta. To považuji za klíčové.

Měl by mít rehabilitační lékař nějaké profesní předpoklady?
Jedním ze základních – jako je tomu ostatně i u spousty dalších lékařských oborů –, je komunikace s pacientem a jeho rodinnými příslušníky. A pak je nutno počítat s tím, že rehabilitační lékařství je oborem skutečně interprofesním, takže člověk musí být schopen respektovat ostatní členy týmu a poslouchat jejich názory. Už pan profesor Pfeiffer, který naši kliniku zakládal, byl jedním z prvních, kdo poukazoval na fakt, že v rehabilitaci se uplatňují nejen zdravotníci, ale i sociální pracovníci, pedagogicko-výchovní pracovníci a ostatní nemedicínské profese. Samozřejmě, že lékař je v pozici vedoucího týmu, v některých případech však vůbec nemusí být tím nejdůležitějším článkem.

Je výhodou, že si právě nelékaře – ergoterapeuty a fyzioterapeuty – vychováváte sami?
Považuji to za obrovskou prioritu. Byla jsem u zrodu oboru ergoterapie, který se jako první v ČR začal vyučovat na naší vysoké škole. V rámci velkého evropského projektu jsme měli příležitost navštívit některé ergoterapeutické školy, které byly součástí zdravotnických fakult, nikoli lékařských, a jako lékař jsem viděla, že výuka anatomie či fyziologie má zcela jinou podstatu, než je tomu u nás na Jedničce. Jako lékaři víme, proč potřebujeme nelékařské zdravotnické profese, a tudíž víme, co by měli nelékaři z medicíny znát a ovládat, abychom si vzájemně rozuměli a měli jednotnější pohled na pacienta. To považuji za klíčové. Naši studenti fyzioterapie a ergoterapie tedy mají velký přínos v tom, že výuka probíhá právě na lékařské fakultě.

Fyzioterapie si své pevné místo ve zdravotnictví vydobyla už dávno. Jak je na tom ale ergoterapie?
Česká fyzioterapie má velmi ceněnou tradici a ví se, že stojí na výborných základech. S ergoterapií, jejíž podstatou je provázet nemocného v soběstačnosti, pomoci mu vrátit se zpět do běžného života, a o níž řada kolegů v praxi netuší, co obnáší, se to pochopitelně srovnat nedá. Myslím si ale, že nám velmi pomohlo schválení iktového programu. Díky němu vzniklo v ČR 45 iktových center, přičemž součástí každého z nich musí být lůžková rehabilitace a na ní musí být povinně ergoterapeut. Ergoterapeutů je podle mého názoru stále málo, protože tím, jak se postupně odhaluje nabídka této profese, stoupá i poptávka po ní.

Který aspekt výuky na vaší klinice stojí za pochvalu?
Snažíme se věnovat zejména praktické výuce. Medici oceňují, že s nimi ergoterapeuti trénují simulovanou disabilitu, to znamená, že například nemají funkční některou končetinu a dostávají se tak do role pacienta. Řekla bych, že je to pro ně a jejich profesní budoucnost zajímavý pohled. Mohou si snáze uvědomit, co nemocný prožívá, jaké má problémy a co by třeba vůbec nebrali v potaz. S tímto konceptem máme, mimochodem, úspěchy i u lékařů v přípravě na atestaci z rehabilitačního lékařství.

Na jakých vědecko-výzkumných projektech klinika pracuje?
Mně osobně vždy zajímali pacienti po poranění mozku nebo prodělané CMP, s čímž souvisí i spasticita – příznak centrální parézy, který může nemocným působit značné obtíže. Docházím proto na Neurologickou kliniku ve VFN, kde jsem součástí týmu pro léčbu spasticity a kde indikovaným pacientům aplikuji do spastických svalů injekce botulotoxinu A. Nemocní se spastickou parézou se navíc dostávají i do rukou fyzioterapeutů a ergoterapeutů, takže péče o ně je opravdu komplexní.
Na klinice se dále snažíme sledovat, zda existují prognostické faktory, podle kterých bychom dokázali už v začátku nemoci pacienta říci, jak se bude dále s největší pravděpodobností vyvíjet a jak intenzivní péči bude potřebovat. Právě přesné určení inten-

zity rehabilitace a vzájemné zastoupení fyzioterapie, ergoterapie a jednotlivých rehabilitačních metod jsou otázkou budoucnosti. Zajímáme se rovněž o to, jaký je vztah mezi kognitivními funkcemi a vývojem parézy, resp. motoriky. Je totiž jasné, že pokud má pacient poruchu kognitivních funkcí, nechápe, co mu fyzioterapeut či ergoterapeut vysvětluje, nepamatuje si, co má dělat, a není motivován, aby na sobě pracoval, protože nemá náhled na svůj zdravotní stav. Za velmi důležité také považujeme hodnocení vývoje nemocného v čase, proto usilujeme o co největší implementaci Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví – MKF do běžného medicínského prostředí. Na této klasifikaci pracoval už profesor Pfeiffer, jenž byl členem týmu Světové zdravotnické organizace. Profesorka Švestková se poté zasloužila o to, že naše klinika je jediným pracovištěm, které MKF v ČR vyučuje.

Stojí před vaším oborem ještě nějaké vědecké výzvy?
V oblasti rehabilitace po poškození mozku existuje výzev hned několik – kupříkladu se dlouho hledaly látky, které by bylo možno podávat v počáteční fázi mozkového traumatu a jež by mohly podpořit plasticitu CNS. Dostali jsme se však do řady slepých uliček a je otázkou, zda se něco nového objeví. Pokud se týká rehabilitace obecně, hojně je v současnosti využívána metoda constraint-induced movement therapy, kterou jsme u nás zavedli do režimu denního stacionáře. Princip spočívá v tom, že je u pacienta imobilizována zdravá končetina, aby byl nucen více používat tu nemocnou.
Z hlediska fyzioterapie se hovoří zejména o využívání robotických systémů. Zatím se však ukazuje, že roboti rozhodně nenahradí člověka a jeho práci a že spíše představují určitou nadstavbu či vylepšení. Mnoho výzkumníků se také zabývá pacienty ve vegetativním stavu nebo v minimálním stavu vědomí, tzv. minimally conscious state, a hledají odpověď na to, jak ovlivnit jejich vývoj až po bdělost. Někdy se totiž konkrétní jedinec neprobere a nevíme proč, přičemž to nutně nemusí souviset jen s poškozením určité části mozku.

A co by se mělo v oblasti rehabilitační medicíny změnit, aby se péče o tuzemské pacienty ještě více zlepšila?
Především bych uvítala systémové změny týkající se organizace rehabilitace. Doposud nemáme dostatečný počet rehabilitačních pracovišť s interprofesními týmy, které budou mít čas a možnost postarat se o těžké jedince. Celkový objem financí, který na rehabilitaci jde, možná není až tak malý, ale jejich distribuce je velmi špatná. Naprosto zásadně nám chybí peníze právě v akutní fázi u těžkých pacientů, kteří by v takovém stavu nemuseli zůstat, pokud bychom pro ně měli dostatečné množství odborníků, kteří se jim budou intenzivně věnovat.

Chodíte sama na rehabilitaci či fyzioterapii?
Musím přiznat, že v mém případě asi platí přísloví, že pod svícnem bývá největší tma. Přesně vím, co bych měla dělat, ale hůře se donutím, abych to opravdu dělala :). To, co radím pacientům, radím i sobě, sama sebe ovšem tolik neposlouchám. Když jde ale do tuhého, snažím se i já.

S dcerou (na snímku vpravo) na lyžovačce v rakouském Hintertuxu.
Foto: archiv Y. Angerové

Jak se z pohledu své odbornosti díváte na sport?
Myslím si, že sport by měl člověk dělat hlavně pro radost. Nejsem si tedy jistá, zda zejména závodní sportovci své aktivity někdy nepřehánějí na úkor budoucího zdraví. Naprosto chápu, že chtějí být v něčem nejlepší a že lákadlo vítězství je obrovské. Nicméně velmi často zapomínají, že organismus má určitou kapacitu, a pokud ji vyčerpají v poměrně mladém věku, nemusí jim zbýt už tolik do dalšího života, který bývá mnohem delší než ten závodní. Ale žádný mladý člověk si nechce připustit, že jednou na něj to stáří přijde :).
Osobně jsem spíš velmi rekreační sportovec. Ráda jedu na hory, jak v zimě, tak v létě, kde si užívám hlavně přírodu. Lyžuji, trochu jezdím na kole a dříve mě hodně bavilo tancování.

Mimochodem, nosíte vysoké podpatky?
Omezeně ano. K určitému oblečení je totiž považuji za nesmírně důležité a cítím se v nich dobře. Čím jsem ale starší, tím je nosím méně a méně a dávám přednost pohodlnějším botám.

A při čem si odpočinete nejvíce?
Asi při sledování cestopisných filmů. Ráda také chodím do divadla nebo na koncerty vážné hudby. Snažím se i cestovat, ale nezbývá mi na to tolik času, kolik bych chtěla.
jat

Jednička nanečisto pro zájemce o medicínu

Foto: Markéta Sýkorová

Také v letošním akademickém roce si naše fakulta připravila pro účastníky přípravných kurzů akci Jednička nanečisto, během níž se mohli dozvědět více o studiu medicíny na 1. LF UK, vyzkoušet si ho na vlastní kůži a poznat některá zajímavá fakultní místa. Po loňském enormním zájmu jsme se rozhodli rozšířit kapacitu setkání a přizvali k němu neziskovku Loono. Zájemcům jsme nabídli, aby si v malých skupinách vyzkoušeli práci v biochemických laboratořích, nácvik první pomoci, odběru krve na umělém modelu, vyšetřování prsu či varlat na umělých modelech nebo měření krevního tlaku a také aby zjistili něco více o anatomii lidského těla a prevenci kardiovaskulárních onemocnění.
V sobotu 25. ledna se tak ve fakultních prostorách sešlo 85 frekventantů přípravných kurzů, kteří dorazili z různých koutů České republiky i ze Slovenska a již se mohli svých průvodců, současných studentů naší fakulty, vyptat také na studentský život. „Chtěla bych moc poděkovat za akci Jednička nanečisto. Byla skvěle zorganizovaná a velmi zajímavá. Věřím, že nejen já, ale i ostatní díky ní zjistili, že medicína je obor, kterému se chtějí v budoucnu věnovat," zaslala jeden z ohlasů studentka Anna. Děkujeme všem, kteří se o Jedničku nanečisto zasloužili!

Podrobnější informace o přípravných kurzech najdete na webu fakulty www.lf1.cuni.cz v sekci Uchazeči.
jat

2 roky, 6 desítek kurzů, 6 stovek studentů

Velmi nás těší, že během druhého roku fungování projektu interaktivních workshopů pro středoškoláky, pořádaných naší fakultou, stoupl zájem o kurzy zaměřené na anatomii, histologii, fyziologii, mikrobiologii, chemii či první pomoc na dvojnásobek. V uplynulém kalendářním roce jsme tak uspořádali 45 workshopů z celkových 65.
Od ledna 2018 navštívilo vybraná pracoviště Jedničky – Anatomický ústav, Fyziologický ústav, Ústav histologie a embryologie, Ústav imunologie a mikrobiologie nebo Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky – přes 600 středoškolských studentů a jejich učitelů z 26 gymnázií a středních škol z celé České republiky. Opakovaně se k nám vracejí studenti např. z pražských gymnázií Na Zatlance, Jaroslava Seiferta nebo Christiana Dopplera, z gymnázií v Čelákovicích, Prachaticích či Českých Budějovicích, přibývají však i zájemci noví – třeba z Chebu či Havířova.
„Naším cílem je prostřednictvím interaktivních workshopů získat talentované a motivované studenty pro náročné studium medicíny, seznámit je s profesionálním zázemím a špičkovými vědeckými pracovníky, učiteli i mediky. Chceme také podat pomocnou ruku středoškolským pedagogům, aby naším prostřednictvím mohli doplnit vyučovanou látku a poskytnout rozšířené informace k určitým oblastem biologie či chemie," říká děkan Aleksi Šedo.

Velký dík patří studentům a zaměstnancům 1. LF UK, kteří se na přípravě a zajištění workshopů podílejí a bez jejichž nadšení by celý projekt nebyl možný!

Podrobnější informace o dalších kurzech a termínech v letním semestru najdete na webu fakulty www.lf1.cuni.cz v sekci Učitelé SŠ. Těšíme se na setkání!
jat

Foto: archiv 1. LF UK

Partnerem vzdělávacího programu pro střední školy je společnost Veolia.

Foto: Martin Bražina

Sto tisíc pro letní dům!

Neuvěřitelné se stalo skutkem! Studentům naší Jedničky se podařilo díky prodeji benefičních kalendářů a diářů s fotografiemi Mgr. Viktora Sýkory a pomocí dalších doprovodných akcí vybrat 101 170 korun pro organizaci Letní dům. Ta poskytuje dětem a mladým lidem z pěti dětských domovů ucelený systém aktivit, jejichž cílem je posílení psychosociálních schopností a praktických dovedností. Jednou z forem podpory je také tréninkový byt s „náhradními rodiči" – dvěma stálými pracovníky Letního domu. Děti se zde neučí jen hospodařit, jsou také součástí života v rodině a nanečisto, ale na vlastní kůži, si tu vyzkoušejí, jaký bude život po odchodu z dětského domova.

„Jsme velmi rádi a vážíme si toho, že se medici rozhodli podpořit aktivity Letního domova, který s dětmi bez stabilního rodinného zázemí pracuje už dvacet tři let. Že jde o oblast péče velmi důležitou pro celou společnost, je mimo vší pochybnost," vysvětluje ředitel Letního domu Jan Bárta. Předsedkyně Spolku mediků českých (SMČ) Andrea Kreissová k tomu dodává: „Máme velkou radost, že se podařilo vybrat tak krásnou částku. Nejen za SMČ, ale i za ostatní studentské spolky, které se benefice zúčastnily, si dovolím poděkovat všem, kteří – ať už koupí diáře, kalendáře nebo třeba návštěvou akce ‚Smlsni si' ve Fausťáku – podpořili tuto sbírku."

Za úctyhodný považuje získaný obnos také děkan prof. Aleksi Šedo, který spolu s Andreou předal šek Janu Bártovi (na snímku vpravo) na 132. reprezentačním plese mediků v pátek 10. ledna na Žofíně.

klu, jat

SVK 2020

21. STUDENTSKÁ VĚDECKÁ KONFERENCE
1. LÉKAŘSKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
SE BLÍŽÍ!

PŘIJĎTE PODPOŘIT SVÉ KOLEGY 19. 5. 2020 DO PROSTOR PURKYŇOVA ÚSTAVU.

VÍCE INFO NALEZNETE NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH 1. LF UK.

Jeden den s disabilitou

Studentky 1. ročníku ergoterapie dostaly v rámci výuky za úkol prožít jeden den s disabilitou. Cílem bylo zážitkovou formou demonstrovat, jaké nástrahy mohou v běžném denním životě přinést určité disability a jak je možné se s nimi vypořádat. Pro tuto aktivitu si studentky zvolily simulovanou amputaci pravé horní končetiny.
V průběhu celého dne měly možnost vyzkoušet si zdánlivě banální činnosti, jako jsou ranní hygiena, příprava snídaně, nákup potravin nebo transport třídveřovým autem. Zjistily, že nastoupit na zadní sedačku auta nebo naskládat nákup do igelitové tašky je s využitím pouze jedné končetiny mnohem těžší, než se může na první pohled zdát.
Nejproblematičtější činností celého dne však bylo pečení dýňového koláče. Téměř ve všech částech postupu (od krájení dýně přes míchání těsta až po zdobení koláče) potřebovaly studentky dopomoc druhé osoby a byly na ní tudíž zcela závislé.
Pro studentky byl tento den nejen zajímavou zkušeností, ale také zkouškou vlastní trpělivosti. Všechny se však shodují, že jim akce pomohla více pochopit problémy, se kterými se osoby s amputací horní končetiny (jedni z jejich budoucích pacientů) každý den potkávají.

SPOT Prague ve spolupráci s Veronikou Čapkovou, Darinou Ševčíkovou a Natálií Zbuzkovou

Spomienkový večer k 30. výročiu od obnovenia SMČ

Foto: archiv SMČ

Aj keď prchavosť spomienok ľudí častokrát privádza do miernej depresie, ukrýva zároveň v sebe určitú satisfakciu. Satisfakciu z toho, keď nám veci minulé, na ktoré sme možno zabudli, pripomenie niekto iný. Práve na takúto spomienkovú jazdu vzal bývalý predseda Spolku mediků českých (SMČ) Petr Kohut jeho terajších i minulých členov na stretnutí k 30. výročiu od jeho obnovenia.
30 rokov je pre niekoho krátka doba, pre iného celá večnosť. Môže sa zdať, že tak malá inštitúcia akou je SMČ, neoplýva priveľmi zaujímavou históriou, no za o trochu viac než štvrtinu storočia stihla v pamätiach jeho členov nahromadiť toľko zážitkov, ako keby sa počas tej večnosti skutočne odohrávali. Tak, ako sme si od našich predchodcov mohli vypočuť historky o sťahovaní priestorov, postupnom rozširovaní repertoáru akcií či vznikajúcich manželských vzťahoch, tak zaznelo od nás, ako sme ich prácu zveľadili a pretvarovali.
Ak je niečo, čo všetky tieto zážitky vystihuje a bolo príhovormi pretkané ako niť, je to toto: priateľstvo, kolektív a zodpovednosť. Dúfame, že sme v bývalých členoch tú spokojnosť z oživenia zašlých spomienok vzbudili a ďakujeme im za dedičstvo, ktoré nám svojim dlhoročným úsilím prenechali.

Filip Tkáč, SMČ

Unity and Strength – the coalition between the parallels at LF1

"Unity is strength", a quote heard often, a quote full of meaning and the pillar of LF1 MEDSOC board's dream! For many years, the English and Czech Parallels of the 1. LF UK have been co-existing but not living. For many years, despite being mirror images of each other, these two parallel groups of students with almost identical aspirations but different backgrounds have not been able to interact in such a manner to provide mutual benefits for all of us. It is time to change that!
We are already working very hard on building a network of workshops and events suitable for both parallels. Examples would be the GCN accredited event "Clinical Examination Masterclass", the implementation of the "LF1 MEDSOC and IFMSA Weekly Suturing Workshops" aimed at providing students with the opportunity to train their suturing skills and finally another instance is the upcoming "Czech-English Clinical Workshops" – a set of limited workshops during which mixed pairs of English and Czech students will be working closely together to practice their clinical communication skills in terms of how to take a medical history both using the Czech and the British NHS Layout, how to present patients to their seniors as well as how to instruct the patient when performing a physical examination.
We are not here just to co-exist but we are here to co-live and to make the most out of the circumstances we are experiencing!

Alessia Marigliano, LF1 MEDSOC

Simuluj, jak jen můžeš!

Foto: Veronika Vachule Nehasilová

I ve škole se simulovat vyplácí! Řeč je samozřejmě o medicínských simulacích na Jedničce, tentokrát v režii naší Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny ve VFN. Vše začalo vcelku nenápadně v roce 2010, kdy toho času lékař kliniky a ZZS MUDr. Robert Pleskot založil volitelný předmět pro 12 studentů s názvem Urgentní medicína v simulacích (UMSIM).

Přítomní studenti velmi rychle pochopili, že zážitková výuka má neskutečný přínos. Vlastníma rukama stavěli simulované krvácení, resuscitovali, pracovali s defibrilátorem či zachraňovali skupinku lidí spadlých ze skály. Byli nuceni naučit se sahat na živé figuranty, přetáčet je, zaklánět jim hlavu, komunikovat s nimi, předvést určitou míru kreativity. A tak nechybělo dlouho a o tomto revolučním přístupu se dozvěděla široká populace studentstva.

Lektoři z řad studentů

Postupem času začal být o předmět takový zájem, že jsme byli nuceni razantně zvýšit jeho kapacitu a po vzoru anatomie či histologie začali učit studentští lektoři. To s sebou neslo rozdělení předmětů z rodiny UMSIM na 3 samostatné kurzy:

* UMSIM – na ulici (BLS) = učíme základní první pomoc bez vybavení;
* UMSIM – lektorské techniky = učíme studenty, jak mají učit první pomoc a poskytnout zpětnou vazbu;
* UMSIM – na příjmu (ALS) = za odměnu učíme lektory, aby si vyzkoušeli plnokrevné medicínské simulační scénáře kritických stavů na sofistikovaných figurínách a s použitím léků, přístrojů a resuscitační výbavy.

Od roku 2014 využíváme k výuce díky MUDr. Mikuláši Mlčkovi prostor Centra medicínských simulací na Fyziologickém ústavu. Moc děkujeme!

V předmětu lektorské techniky jsme zatím proškolili 135 lektorů první pomoci, mnoho z nich pak po studiích zamířilo do oboru Anesteziologie a intenzivní medicína. Základním kurzem BLS prošlo 692 studentů. Naše semináře patří tradičně k nejlépe hodnoceným volitelným předmětům na Jedničce. Snad i proto, že na jednoho učitele připadají maximálně 4 studenti. Individuálnost výuky je při simulacích zásadní.

Simulace nejen v Dobronicích

Od roku 2015 převzal tým UMSIM výuku první pomoci na seznamovacích kurzech v Dobronicích. Vznikl tak poctivý 4hodinový zážitkový kurz, kde si studenti v malých skupinkách vyzkouší zajímavé situace z přednemocniční akutní medicíny včetně legendární autonehody, ale třeba i 10 minut nepřetržité resuscitace.

Celá výuka je v takové míře možná jen díky studentským lektorům. Ti učí ve svém volném čase opakovaně i po několik let. Patří jim velký dík a obdiv! Aktuálně jsme tak schopni zajistit kvalitní trénink urgentních stavů pro celý první ročník a stát se případně povinnou součástí curricula.

Vzhledem k tomu, že asi žádný jiný obor není natolik aplikovanou patofyziologií jako právě Anesteziologie a intenzivní medicína, najdeme na klinice i další simulační a praktické předměty – např. Praktická anestezie (1 lékař na 1 studenta) či 4hodinový kurz simulací ALS během povinného předmětu v 6. ročníku Anesteziologie a neodkladná medicína.

Nezapomeňte, že čím více si zkusíte prakticky a v simulacích, tím jistější si budete v reálné praxi. Podporujte a chtějte simulace na Jedničce, aby zůstala moderní fakultou se zážitkovou výukou.

MUDr. Adam Novotný, KARIM VFN

Foto: Veronika Vachule Nehasilová

Zvládnete anastomózu na milimetrové cévě?

Foto: archiv F. Jonáše

Na přelomu listopadu a prosince loňského roku poprvé proběhl nový povinně volitelný předmět Víkendový kurz rekonstrukční a experimentální mikrochirurgie, který je určen pro mediky 5. a 6. ročníků všech fakult UK. Pod záštitou přednosty CAPI RNDr. Luďka Šefce se tak ve zdejší moderní „cutting edge" laboratoři sešlo 5 studentů, kteří během 3 dnů plnili úlohy pod mikroskopem s jediným cílem – a sice zhotovit in vivo mikrovaskulární anastomózu na cévě o průměru 1 milimetru a menším.

V páteční podvečer se studenti naučili mikrochirurgickou suturu za užití modelu cévy. V sobotu pak pokračovali v sutuře mikrovaskulárních anastomóz tepen a žil na kuřecím stehně a v neděli kurz završili mikrovaskulární anastomózou in vivo na animálním modelu. Někteří si dokonce vyzkoušeli preparaci perforátorových laloků. Součástí praktického kurzu byl také teoretický seminář o mikrochirurgické rekonstrukci prsu vedený doc. Ondřejem Měšťákem z naší Kliniky plastické chirurgie v Nemocnici Na Bulovce.

Medici si vedli skvěle a úspěšně ušili patentní anastomózy na karotidě a femorální arterii potkana. Pro představu, cévy o průměru milimetru a menší u člověka zásobují například prsty ruky, pracuje se s nimi při replantacích a jsou výzvou i pro zkušeného mikrochirurga. Úspěch studentů mj. vypovídá o schopnostech současné generace, která – zdá se –, není méně zručnější, než tomu bylo dříve.

Pro budoucnost plastické chirurgie

Kurz pro studenty představuje možnost si již během studia vyzkoušet mikrovaskulární anastomózu a získat základní přehled o náplni jedné z nejprogresivnějších disciplín plastické chirurgie. Ať už se jedná o volné tkáňové přenosy, mikrochirurgii lymfedému, transplantace či chirurgii periferních nervů, pokrok je rychlý – a my bychom ho měli sledovat nejen v experimentu, ale i v klinice.

Zejména v mikrochirurgii lymfedému, jejímuž výzkumu se v naší laboratoři věnujeme, existují velké rezervy v dostupnosti pokročilé péče, které si jistě zasluhují naši pozornost.

Budeme se těšit na spoustu povedených anastomóz i v dalším semestru! :)

Za kolektiv kurzu MUDr. Filip Jonáš, Chirurgická klinika 2. LF UK a FN Motol, 2. ročník doktorského studia Experimentální chirurgie, Klinika plastické chirurgie 1. LF UK a Nemocnice Na Bulovce

A jak vnímají kurz sami studenti?

Aneta Kotlářová, 6. ročník VL

Během tří dnů se nám pan doktor Filip Jonáš, který kurz vedl, snažil předat maximum svých znalostí a zkušeností. Měli jsme možnost rozšířit si nejen praktické, ale i teoretické dovednosti v chirurgii. Naším cílem bylo na konci kurzu zvládnout ušít in vivo cévní anastomózu – a mnohým z nás se to úspěšně podařilo. Tento kurz je jistě jednou z nejlepších příležitostí pro budoucí chirurgy a všem svým spolužákům jej plně doporučuji. Chtěla bych panu doktorovi poděkovat za individuální přístup, a každému, kdo se pro kurz rozhodne, přeji mnoho úspěchů a ušitých anastomóz.

Květoslav Červený, 6. ročník VL

Na kurzu pozitivně hodnotím především možnost pracovat na laboratorním zvířeti. Mikrochirurgická sutura je ze své podstaty natolik specifická, že nácvik na sebelepším modelu nedokáže věrně nasimulovat podmínky a chování živé tkáně. Velkým plusem jsou také postřehy z klinické praxe a skvělá organizace.

Foto: archiv 1. LF UK

Náhrada kyčelního kloubu v rukou studentů

Ne každému se během studia medicíny poštěstí vyzkoušet si – tedy alespoň nanečisto na umělých kostech – implantaci totální endoprotézy kyčelního kloubu. Naši studenti, kteří v zimním semestru navštěvovali volitelný předmět Anatomie a chirurgie končetinových kloubů, tu příležitost dostali! A dokonce přímo u českého výrobce kloubních náhrad, kladenské firmy Beznoska.

Volitelný předmět, který již v roce 2012 zavedli prof. Jan Bartoníček, přednosta Kliniky ortopedie ÚVN, a doc. Ondřej Naňka z Anatomického ústavu, má za cíl přiblížit posluchačům význam anatomie pro chirurgii velkých končetinových kloubů. Kurzu se účastní 10–25 studentů nejen medicíny, ale např. i fyzioterapie či dalších studijních programů. „Postupně probíráme jednotlivé klouby, krajiny, nejdříve jejich anatomii, následně nejčastější úrazy a operace – nejen u dospělých, ale i u dětí. Zvláštní pozornost věnujeme růstu kosti či poraněním růstové ploténky a také obecným principům osteosyntézy. V posledních letech jsme zařadili i problematiku páteře, kterou přednáší prof. Jan Štulík," přibližuje náplň výuky prof. Bartoníček a dodává, že řada studentů si po skončení studia vybrala i díky tomuto předmětu ortopedii nebo traumatologii jako svou profesi.

Od výkovku po sterilizaci

Kurz je vždy zakončen lednovou návštěvou firmy Beznoska, kde studenti mohou nahlédnout do výrobního procesu a seznámit se s produkcí endoprotéz kyčelního či kolenního kloubu i operačních nástrojů na číslicově řízených strojích. „Každý výrobek u nás nejprve projde úvodním zpracováním kovového polotovaru do potřebného tvaru. Po úpravě povrchu je zaslán na nástřik oxidem titaničitým a hydroxyapatitem a opět se vrací k nám do podniku, kde proběhne jeho speciální finální mytí. Hotový implantát poté zabalíme a odesíláme na sterilizaci v etylenoxidových parách," vysvětluje Ing. Milan Sekerka, vývojový projektant, který ve firmě Beznoska působí již 26 let, de facto od začátku jejího vzniku v roce 1992, a jenž si spolupráci s naší fakultou velmi pochvaluje.

Zručnost i fyzička zapotřebí!

Třešničku na dortu pak pro studenty představuje možnost vyzkoušet si na závěr exkurze implantaci kyčelního kloubu na umělých kostech. „V průběhu pomyslné operace jsme používali reálné nástroje, které – musím přiznat –, nebyly nejlehčí. Samotná práce a manipulace s instrumentáriem a implantátem vyžadovala dostatečnou sílu, fyzickou zdatnost a zručnost," popisuje Zuzana Koucká, studentka 6. ročníku VL, která odpoledne strávené v kladenském podniku považuje za velice přínosné: „Kromě jednotlivých výrobních kroků, které nám pan inženýr s nadšením přiblížil, jsme si ve zdejším muzeu prohlédli i postupný vývoj a zdokonalování různých produktů. Osobně mě velice zaujaly speciální implantáty vyráběné na 3D tiskárně pro konkrétní pacienty na míru nebo protézy pro psy."
Její kolega Daniel Divácký, student 4. ročníku VL, k tomu dodává: „Za unikátní možnost podívat se do firmy Beznoska a jejího provozu moc děkujeme. Zdejší exkurze i celý volitelný předmět byly nesmírně zajímavé, a to nejen pro budoucí zájemce o obor."
jat

Foto: archiv 1. LF UK

Gonda Building – architektonický skvost. Pilířová budova, kde probíhá velká část výzkumné činnosti Mayo Clinic.
Foto: Shutterstock

Mayo Clinic – jedna z největších profesních zkušeností

V současnosti jsme svědky neustále se zvyšující dynamiky v medicínských poznatcích. K tomu, abychom jako odborníci byli schopni pohotově reagovat na rostoucí požadavky na zkvalitnění komplexní péče o pacienty, je třeba se kontinuálně vzdělávat. Protože se zabývám tak komplexním oborem, jakým je orální medicína, se snažím se maximálně reflektovat profesní novinky. V roce 2019 jsem si přála doplnit svoje zkušenosti o zahraniční stáž. Jednou z mých největších profesních zkušeností se tak stal studijní pobyt na Mayo Clinic v americkém Rochesteru (Minnesota).

Jako lékař a postgraduální student jsem nadšeným konzumentem výsledků vědecké práce tohoto špičkového pracoviště. Od počáteční komunikace po samotné osobní setkání s danými specialisty z Mayo Clinic jsem vnímala jejich obrovský zájem o to, abych se na klinice cítila maximálně komfortně. Ochota zdejšího personálu obdobně jako obyvatel Rochesteru byla neuvěřitelná a příjemná. Celý pobyt byl velkým zážitkem a jedním z nich byla například i první prohlídka komplexu budov, které pod Mayo spadají.

Z pohledu mediálního je Gonda Building prezentována nejen jako architektonický skvost, ale především jako pilířová budova, kde probíhá velká část výzkumné činnosti. Zajímavé je zdejší muzeum, kde se v podobě tištěných dokumentů i videoprojekcí mohou zájemci seznámit se základními hodnotami Mayo Clinic. Siebens Building, místo, kde jsem měla možnost strávit většinu svého studijního pobytu, zase každého návštěvníka ohromí důmyslně strukturovanou knihovnou.

Standardy péče od poloviny 19. století

Mayo Clinic je proslulá nejen kvalitou své práce, ale také precizním přístupem k pacientovi. Standardy péče o nemocné si klinika udržuje již zhruba od druhé poloviny 19. století. William W. Mayo spolu s Alfredou Moes byli prvními, kteří začali razit zásady správné péče o pacienty a jejich praktiky udržuje Mayo Clinic dodnes. Historie kliniky i životy zakladatelů jsou zde hojně připomínány spolu s odkazem na víru v Boha, která je vnímána jako přirozená součást bytí. V tamějším obchodě si můžete zakoupit třeba knížku o fibromyalgii, stejně jako si může vybrat z řady předmětů, které připomínají, že i v případech, kdy člověk ztrácí sílu bojovat, může být víra v onen „vyšší princip" důležitým faktorem, který figuruje jako cenný pomocník při cestě k vyrovnání se s nelehkou životní zkušeností.

> Umění Mayo Clinic spočívá i ve velké snaze pacienty maximálně informovat o jejich onemocnění.

Nejen o léčbě mukositidy po radioterapii

Samotný studijní pobyt se skládal zejména ze seminářů, součástí ale byl i čas na odpočinek a psychickou pohodu všech účastníků. Proto jsem měla možnost v pauzách aktivně, v podobě procházek po okolí, či také pasivně, například šálkem kávy, relaxovat. Pravidelně jsem docházela mimo jiné i na Cancer Research Institute, kde jsme řešili problematiku výživy u onkologických pacientů a kde jsem mohla sdělit své zkušenosti s léčbou mukositidy po radioterapii v oblasti hlavy a krku. Diskutovali jsme i o složení umělé sliny a srovnávali benefity jednotlivých přípravků. Sdílení vlastních zkušeností s kolegy z Mayo Clinic bylo velmi cenné a můžu říci, že i díky tomu jsme na našem oddělení rozšířili terapeutické armamentarium.

Umění Mayo Clinic spočívá i ve velké snaze pacienty maximálně informovat o jejich onemocnění. Tištěné dokumenty o nejčastějších onemocněních ústních sliznic se mezi laiky těší velké oblibě, v letošním roce proto na našem oddělení plánujeme snahu o zvýšení informovanosti pacientů ještě více zesílit. Inspirovali jsme se právě informačními středisky Mayo Clinic a jsme vděčni za to, že se s námi o své know-how podělili.

Respekt k umění medicíny

Pro další pracovní a osobní rozvoj mohu stáž v zahraničí – i krátkou – jednoznačně doporučit. Každá taková zkušenost mě neskutečně posouvá dál a učí stále většímu respektu k umění medicíny. Na základě urovnání si základních životních a profesních hodnot, k čemuž nemalým dílem přispěla i návštěva Mayo Clinic, mohu říci, že většinu profesních i osobních záležitostí zvládám s větším klidem a potřebným úsměvem na tváři. Kromě kolegů z Mayo Clinic bych chtěla poděkovat třem velkým osobnostem, a to vedoucímu našeho oddělení as. MUDr. Ladislavu Korábkovi, CSc., našemu skvělému panu primáři MUDr. et MDDr. Jaroslavu Valachovi, Ph.D., a mému školiteli RNDr. Štěpánu Podzimkovi, Ph.D. Jejich držení palců mě provází při každém zahraničním pracovním výkonu. Kontakt s lidmi, kteří dokážou probudit zájem o rozvoj oboru a v řadě nejen profesních situací být tím pomyslným majákem, je důvodem, proč v úsilí setrvat.

MDDr. Markéta Janovská, postgraduální studentka, Oddělení orální medicíny Stomatologické kliniky

Markéta si z Mayo Clinic přivezla mnoho cenných pracovních zkušeností.
Foto: archiv M. Janovské

Prof. MUDr. Jan Klozar, CSc., při operaci spolu se senegalskými kolegy.
Foto: archiv MEDEVAC

Motolští lékaři ORL počtvrté v Senegalu

Na konci listopadu minulého roku se během 10 dnů lékaři z naší Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku ve Fakultní nemocnici v Motole opět zúčastnili zdravotně humanitárního programu MEDEVAC v Regionální nemocnici v Thies v Senegalu. Svou misí navazovali již na tři předchozí pracovní pobyty v tomto zdravotnickém zařízení.

Sály nemocnice v Thies byly již dříve přístrojově vybaveny pro endoskopické operace nosu a vedlejších dutin nosních – tzv. functional endoscopic sinus surgery (FESS) –, které se provádějí při chronických zánětlivých onemocněních. Lékaři tudíž měli k dispozici odpovídající techniku Storz (optiky, HD kamera, záznamový systém AIDA, monitor, zdroj světla, shaver-fréza, sada nástrojů pro chirurgii dětí i dospělých), na které byli také vyškoleni tamní lékaři a sestry.

Místní zdravotníci pod vedením našich specialistů

Na rozdíl od předchozích misí byly tentokrát pro ORL operace připraveny hned čtyři centrální operační sály po celou dobu sedmi operačních dní. Tři z nich využívali čeští lékaři, na čtvrtém sále probíhaly výkony plně v režii místních lékařů, bez účasti členů mise z ČR. Operace FESS zajišťoval prof. Jan Plzák, přednosta naší kliniky, ušní operace MUDr. Zdeněk Čada, přičemž se oba podíleli také na krčních operacích, které vedl převážně prof. Jan Klozar. Některé výkony či jejich části prováděli místní lékaři pod vedením českých specialistů. Velkým přínosem byla opět účast sálové sestry Hany Soprové, jež školila nelékařský zdravotnický personál ohledně nových operačních postupů nebo péče o techniku a podílela se na provozu všech operačních sálů v jedné době zároveň. Operační výkony začínaly obvykle po 9.00 a končily mezi 16.00–18.00.

Rekordní počet výkonů

Celkem bylo v rámci mise za účasti českých lékařů operováno 56 pacientů, což představuje další navýšení ve srovnání s 35 operacemi při misi v roce 2017 a 55 výkony v roce 2018. Provedeno bylo 13 operací FESS u pacientů ve věku 17–71 let. „Řešili jsme nálezy nosní polypózy, které byly velmi pokročilé, většinou již s tlakovými deformitami na ohraničujícím skeletu dutiny nosní a vedlejších nosních dutin. Dále byly operovány mukokély, antrochoanální polypy, provedena byla první endoskopická endonazální mediální maxilektomie pro invertovaný papilom dutiny nosní na území západní Afriky. Při operacích jsme používali shavery, které jsou v Thies dostupné zatím na jediném pracovišti v západní Africe," vysvětlil prof. Plzák.

Dále bylo indikováno 14 ušních operací u pacientů dětského i dospělého věku (7–65 let), nejčastějším nálezem přitom byla prostá chronická mezotympanální otitida v terénu dysfunkce Eustachovy trubice. Z 29 krčních operací u jedinců ve věku 2–76 let šlo převážně o chirurgii měkkého krku, v některých případech o revizní výkony.

klu

Nejen o budoucnosti našich absolventů

Dohromady 277 nyní již bývalých studentů všeobecného lékařství naší fakulty vyplnilo v uplynulém akademickém roce anonymní anketu, která se týkala jejich průběhu studia a budoucích profesních kroků (ne všichni ovšem odpověděli na vše). Přinášíme výběr toho, co jsme se o absolventech dozvěděli.

Foto: Veronika Vachule Nehašilová

- Bezmála tři čtvrtiny respondentů tvořily ženy (72,9 %).
- Více než třetina absolventů (35,9 %) pocházela z Čech, zhruba pětina z Prahy, necelých 16 % z Moravy a Slezska a takřka čtvrtina ze Slovenska (23,2 %).
- Středoškolského vzdělání na státním čtyř- či víceletém gymnáziu dosáhlo 92 % dotazovaných, přičemž více než dvě třetiny maturovaly s vyznamenáním, a to alespoň z jednoho profilového předmětu (68,8 %).
- Necelých 43 % absolventů bylo přijato i na jiné lékařské fakulty, přesto si vybrali Jedničku, naopak asi třetina se dostala pouze na 1. LF UK. Na základě standardně vykonaného přijímacího řízení bylo přijato 69,3 % respondentů.
- Po ukončení studia mělo 45,2 % dotazovaných v plánu pracovat v Praze, přes 37 % v ostatních částech ČR, necelá 3 % na Slovensku, 9 % v Německu, 2 % ve Švýcarsku a zbytek v jiných evropských zemích, USA nebo jinde mimo EU. Svou úroveň angličtiny označilo jako velmi dobrou 62 % respondentů, takřka polovina z nich měla mezinárodní certifikát.
- Více než 82 % absolventů směřovalo po ukončení studia do klinické praxe, 10,1 % se chtělo věnovat klinice i doktorskému studiu současně, mimo zdravotnictví mířilo 1,4 % respondentů. Alespoň jeden pracovní pohovor absolvovalo 70 %.
- Motivací pro volbu budoucího zaměstnání byl převážně zájem o obor (71,8 %), prestiž daného pracoviště uvedlo 20,9 %, osobní důvody (rodina, místo bydliště atp.) 20,5 % a finanční ohodnocení necelých 7 % absolventů.
- Svůj budoucí obor si téměř 47 % vybralo již dlouho před ukončením studia, v posledním ročníku se rozhodovalo 45,5 % absolventů, 1,4 % vybírala cíleně podle pracovního místa a 6,5 % zatím nemělo jasno. Více než třetina měla delší dobu dopředu dohodnuto pracovní místo na konkrétním pracovišti.
- Zhruba 60 % absolventů neabsolvovalo žádnou zahraniční stáži, asi pětina navštívila alespoň jednu zemi a další pětina byla na dvou či více stážích.
- Ve volném čase během studia docházela skoro polovina respondentů na některé klinické pracoviště, 13 % pracovalo na Anatomickém ústavu jako lektor nebo demonstrátor a 15,2 % navštěvovalo jiný teoretický ústav.
- Studium na 1. LF UK ukončilo v řádném termínu 62,5 % dotazovaných, 20,6 % pak studovalo déle kvůli opakování předmětu, 10,8 % kvůli zahraniční stáži a 6,1 % z jiných důvodů. Téměř pětina respondentů konstatovala, že kdyby se rozhodovala znovu, vybrala by si jiný obor. Z těch, co by opakovaně volili medicínu, by se více než 61 % opět přihlásilo na Jedničku.
- Více informací o oborech, které si absolventi zvolili, se dočtete na straně 15.

jat

Jak vnímáte svůj obor 43 let po promoci?

Foto: archiv A. Martana

Prof. MUDr. Alois Martan, DrSc., přednosta Gynekologicko-porodnické kliniky

Obor gynekologie a porodnictví je nyní rozčleněn do čtyř subspecializací – perinatologie, onkogynekologie, urogynekologie a reprodukční medicína. Ultrazvuk a kardiotokografie dnes patří v porodnictví mezi základní vyšetření. V gynekologii pak např. onkologická subspecializace rozšířila možnosti operativy, často ve spolupráci s dalšími specialisty z jiných oborů. Do vyšetřovacích metod v onko- a urogynekologii bylo mj. zařazeno ultrazvukové vyšetření. V urogynekologii byly zavedeny nové operační metody, které řeší inkontinenci moči a rekonstrukci pánevního dna u žen. Centrum asistované reprodukce velmi úspěšně léčí neplodnost. V pre- a postgraduální výuce jsou využívány možnosti e-learningu a nových sofistikovaných modelů.

Photo: Markéta Sýkorová

From scientific to personal discovery

In 2007 I visited Prague for the first time, coming to participate in a conference in which Prof. Aleksi Sedo and I were organizing a symposium session. Although we had worked together on a review article several years prior to the symposium, all our communication had been through a vast number of e-mails. We had not actually met before and at our first meeting and over the following week, a bond was formed.

The conference was a great success, I participated in events of the Institute of Biochemistry and Experimental Oncology (1. LF) directed by Prof. Sedo, enjoyed interacting with the laboratory members and was able to travel and see much in and around Prague. Since then, our interaction has grown and I have now visited Prague ten times, giving lectures on aspects of my own research on each occasion, and have even been honoured with a Visiting Professor position. I have seen the students and fellows in Prof. Sedo's laboratory develop new avenues of exploration in understanding glioma development, embracing new techniques and modalities along the way.

"Manic obsession" for Franz Kafka

On each visit, in addition to talking about science, one of the most enjoyable aspects has been the exploration of our world views. Such explorations necessitate catalysis with alcohol for their proper development and Prof. Sedo has facilitated this by introducing me to the smaller bars frequented more by the local population than by tourists. It is during these exchanges for more than 12 years now that we have reached, despite our very different backgrounds, a commonality of understanding. Background is important.

I grew up in Great Britain, but Czechoslovakia was within my field of view. Throughout my childhood, we had a stream of young women coming from Europe after school, living with us for a year as an "au pair" while learning English. In 1968, Danka from Prague lived with us. She was the daughter of, I believe, a high-level functionary in Dubcek's administration and when the Warsaw Pact troops entered Prague, she was understandably concerned for her family. After long hours trying to establish a telephone connection with Prague, she was able to contact her family and return.

For me, even at the young age of 11, I realized this was history in the making and I wanted to know more. I became fascinated by the films of the Czechoslovak "New Wave", especially Milos Forman and Jan Kadar, and the use of dark humour and surrealism to channel protest. This led in my teen years to an almost manic obsession for every word written by Franz Kafka. If ever I was in a position of being only allowed to keep one book, even today it would still be the Collected Works of Kafka. And this brings me back to the conference in 2007.

> As a researcher, I am constantly looking ahead from the present to what may lie in the future, but my world view is firmly anchored by our history.

Frequent visits to Josefov

The Hotel hosting the conference was situated next to the New Jewish cemetery where Kafka is buried. As for so many other people, this is a place of pilgrimage for me and I make the trip to Zelivskeho every visit, sitting quietly on a bench trying to make sense of the world (an effort that so far has not yielded any significant results). What has resulted, however, from all the above is a true love for Prague. I have lived in several countries, the UK, Canada, Israel and the USA, but nowhere do I feel as comfortable as I do in Prague. I am aware enough to know that this is not the "sickness" of a tourist where, through the lens of vacation, every location looks better than your place of work! My frequent visits to Josefov, and a visit with my wife to Terezin, cemented a strong feeling of connection to the earlier Jewish community of Prague. But this was a feeling – nothing substantial or concrete.

Photo: J. S. Duke-Cohan

Direct rabbinical family line living in Prague

This changed, however, in October last year. One of my cousins had begun investigating the lineage of the family of my father's mother and had come across a document prepared by our Grandmother outlining a direct rabbinical/academic family line living in Prague from the 16th to 18th centuries most of whom are buried in the old cemetery in Josefov. Prof. Sedo immediately grasped the significance of this, not only in a general way but more specifically to me and he organized a guided tour of the family burial sites by the Josefov cemetery historian.

As a researcher, I am constantly looking ahead from the present to what may lie in the future, but my world view is firmly anchored by our history. Thus, I take great pleasure that my comfort from Prague stems now from something more than just feeling, that there is at least a little piece of me that originates from here.

Jonathan S. Duke-Cohan,
Visiting Professor at Charles University

Jonathan S. Duke-Cohan

Is Principal Associate in Medicine at Harvard Medical School, Principal research Scientist at Dana-Farber Cancer Institute, Boston, MA, and Visiting Professor at Charles University, First Faculty of Medicine (Institute of Biochemistry and Experimental Oncology). He is postgraduate lecturer in the molecular mechanisms of etiology and the pathogenesis and therapy of diseases – biochemistry, pathobiochemistry (Field Board 04), human physiology and pathophysiology (Field Board 05). His research focuses on protein interactions which lead to the development, maturation, differentiation and activation of T-lymphocytes in health and disease.

Profesor Evžen Růžička, přednosta Neurologické kliniky

Foto: Markéta Sýkorová

Co pro mne osobně znamená 1. LF UK? Už studium na tehdejší Fakultě všeobecného lékařství UK bylo nečekaně fascinujícím zážitkem – anatomie i latinská terminologie spolu s historickými budovami ústavů dýchajícími klasickým kouzlem, později nadšení z prvních klinických oborů, a pak zásadní setkání s neurologií. Díky laskavosti pánů doc. Duchoně a prof. Vymazala jsem v roce 1982 mohl nastoupit na II. ústav lékařské chemie a biochemie a zároveň začít docházet na Neurologickou kliniku, zprvu jako nehonorovaný stážista, posléze jako sekundární lékař. Tam jsem ještě zastihl několik přímých žáků prof. Hennera a další skvělé neurology, učitele a kolegy tvořící kolektiv, který jsem postupně začal vnímat tak trochu jako vlastní rodinu. Ale až počátkem 90. let, po dvou letech strávených v nemocnici La Salpêtrière v Paříži, jsem se vrátil s jasnou představou o svém místě v klinické neurologii a ve výzkumu. K tomu jsem brzy zjistil, že mne baví učit, a tak pro mne klinika zůstala nejlepším místem, kde jsem mohl své záliby realizovat.

Rád bych, aby stále platilo, že Jednička je opravdu jednička. Aby naši studenti byli těmi nejlepšími, aby byli na fakultě rádi, aby si do profesního života odnesli co nejvíce a aby přitom čas netrávili jen u učebnic. Aby k výuce klinických oborů přicházeli s prakticky využitelnými teoretickými znalostmi a odcházeli ze školy do lékařské praxe s potřebnými vědomostmi a dobře osvojenými praktickými dovednostmi. Neboli přál bych fakultě do budoucna osvícené vedení, příznivou změnu podmínek financování a úspěšnou reformu systému výuky.

JEDNIČKA MĚSÍCE

Zeptali jsme se vašich kolegů, které osobnosti nebo jakému počinu by v uplynulých třech měsících dali jedničku a proč.

Andreas Troulliotis, 5th year, Dentistry

The end of 2019, found Australia struggling to fight the huge wildfires that had burned vast amounts of land in the past few months. Remarkably, even at these devastating times, people of Australia and especially soldiers and firefighters who participated in the missions, did not forget about the animals living in the affected areas. Videos across the web have shown several helicopters recruited by the government, several NGOs and other individuals, air--dropping carrots and potatoes for the starving animals that had lost their homes and their natural sources of food. All the officials and all those who volunteer to aid all these poor and unlucky animals, deserve recognition of their hard work.

Miroslava Machalová, 3. ročník VL

Za uplynulé mesiace som s Jedničkou nahliadla aj inam než do knižiek! Spolu s ERASMUS študentmi sme zavítali do Karlových Varov ochutnať „špetku“ českej kultúry. V decembri sa brány Akademického klubu otvorili benefičnej akcii Smlsni si!, ktorej výťažok putoval na organizáciu Letní dům. Fakulta nespala ani v skúškovom období! Aj nám študentom ponoreným v knižkách Jednička umožnila zavítať na pravidelnú akciu Křeslo pro Fausta, ktorej hosťom bola šarmantná a nesmierne inšpirujúca slovenská politička a bývalá herečka Magda Vášáryová. Možnosť vydať sa na púť jej vlastným životom, vypočuť si jej názory a osobné príbehy sa predsa nenaskytá každý deň. Je fajn, z času na nakŕmiť rozum inou medicínou.

Prof. Jiří Chomiak, přednosta Ortopedické kliniky Nemocnice Na Bulovce

Za předchozí období jedničkou hodnotím 132. reprezentační ples mediků, který byl výborně organizován, program byl pestrý, hudební tělesa a žánry pokryly jistě zájmy napříč generacemi mediků a lékařů. V prostorách Žofína včetně „zimní zahrady“ panovala velmi příjemná atmosféra.

Plesu se zúčastnila kromě zástupců vedení lékařských fakult řada významných osobností politického i univerzitního života, mezi nimi ministr zdravotnictví, rektor UK a předsedové lékařských komor, což svědčí o vysokém kreditu této události. Díky tomu bylo možné s těmito osobnostmi pohovořit též neformálně. Ples tak dle mého názoru plně splnil své poslání.

jat, mš, čut

JEDNIČKA V MÉDIÍCH

CIGARETY A UZENINY PŘÍČINOU ONEMOCNĚNÍ PLIC?
– Česká televize, Studio 6, 4. 1. 2020

AMBULANTNÍ CHIRURGIE
– Česká televize, Sama doma, 20.–23. 1. 2020

VZÁCNÁ ONEMOCNĚNÍ
– Česká televize, Sama doma, 3.–6. 2. 2020

PÁTEŘNÍ CHIRURG JAN ŠTULÍK
– Česká televize, Hyde Park Civilizace, 1. 2. 2020

ČEŠTÍ VĚDCI VYVINULI LÁTKU NA ZVÝŠENÍ IMUNITY
– Česká televize, ČT24, 15. 2. 2020

ROZŠÍŘENÁ REALITA NACHÁZÍ UPLATNĚNÍ V MEDICÍNĚ. BUDOUCÍM LÉKAŘŮM POMŮŽE S PŘÍPRAVOU NA POVOLÁNÍ
– Český rozhlas Radiožurnál, 28. 12. 2019

HOST: PROFESORKA EVA KUBALA HAVRDOVÁ
– Český rozhlas Dvojka, 18. 1. 2020

VĚDCI ZŘEJMĚ NAŠLI V ŽEHUŇSKÉ KOSTNICI POZŮSTATKY Z KOSTER HUSITSKÝCH BOJOVNÍKŮ Z BITVY U LIPAN
– Český rozhlas Region, 20. 1. 2020

NEOPRAVENÉ MUTACE SE BĚHEM STÁRNUTÍ V GENOMU KUMULUJÍ
– Terapie, 16. 12. 2019

PŘEDČASNÝ POROD MŮŽEME PŘEDPOVĚDĚT, VZKAZUJE EXPERT!
– Blesk, 5. 12. 2019

JAK JE NA TOM VYSOKÉ MEDICÍNSKÉ ŠKOLSTVÍ?
– Zdravotnictví a medicína, 6. 1. 2020

LÉČBA RAKOVINY? VÝZKUM NEUSTÁLE POSTUPUJE
– Deník, 28. 1. 2020

Z DOBROVOLNICTVÍ TĚŽÍ NEJEN PACIENTI, ALE TAKÉ ZDRAVOTNÍCI A MEDICI
– cuni.cz, 11. 12. 2019

MEZINÁRODNÍ STUDIE SPRINTT ZA ÚČASTI ČESKÝCH SENIORŮ
– Tribune.cz, 20. 1. 2020

VLÁDA SCHVÁLILA AKČNÍ PLÁN PRO BOJ SE ZÁVISLOSTMI
– Zdravotnický deník.cz, 30. 1. 2020

MUŽSKOU PLODNOST VÝZNAMNĚ OVLIVŇUJÍ I PORUCHY VÝVOJE Z DĚTSTVÍ
– Novinky.cz, 14. 2. 2020

JEDNIČKA V SÍTÍCH

Nejlepším příspěvkem fakultního Facebooku se stal report z akce našich studentských spolků s názvem Smlsni si, která se v prosinci uskutečnila ve Fausťáku. Tento příspěvek získal 102 reakcí a oslovil přes 5100 lidí.

Máme nový nejúspěšnější příspěvek fakultního Instagramu – s 319 reakcemi a více než 3100 zobrazeními! A to fotku z pražského veletrhu Gaudeamus, kam jsme koncem ledna zavítali s našimi studenty.

Vody se bojím, tak na ní jezdím!

Foto: Ondřej Kroutil

Na loňských Pražských primátorkách zvítězila ve skifu žen o Stuhu Podolí. Vítězství v tomto závodě řadí vysoko, protože jí pomohlo v náročné sezóně zvednout náladu. A taky komu by se prý nelíbilo na chvíli odložit učebnici neurologie a vyměnit ji za „projížďku po Vltavě". Zuzana Nečasová, studentka 3. ročníku fyzioterapie na 1. LF UK, která závodí ve skifu i jiných posádkách za VK Slavia Praha i za českou reprezentaci.

Jak jste se dostala ke skifu?
Veslovat jsem začala v Brně, odkud pocházím, ve čtrnácti letech. Tehdy jsem za sebou už měla sportovní průpravu z gymnastiky, atletiky a softballu. Bydlíme přímo nad přehradou, kde sídlí i můj mateřský klub, tak jsem se koukla z okna a řekla si, že veslování by mohlo být fajn. Bylo a stále je, ale hlavně jsem to měla z domu kousek.

Veslování je pro ženu asi hodně fyzicky náročné, nebo ne?
Myslím, že jsme ve fázi, kdy je jedno, jestli vesluje holka nebo kluk, pro oba je to náročné stejně, oba musí překonat v závodě stejnou vzdálenost. Občas mám pocit, že holky méně „fňukají" a únavu berou jako fakt, což mi přijde jako přínosná vlastnost pro každého sportovce.

Mimochodem, jaký je obecně váš vztah k vodě?
Můj bývalý trenér říkal: „My jsme veslaři, vody se bojíme, a tak jezdíme na ní." Celkem to vystihuje můj vztah k vodě :). Na druhé straně, příroda s jakoukoli vodní plochou je vždy o něco krásnější, a tuto krásu mi veslování přináší na každých závodech.

Mate nějaký sportovní vzor?
Kristýnu Fleissnerovou a Lenku Antošovou, dvě olympioničky z naší tréninkové skupiny. Když se loni nominovaly na svou druhou a třetí olympiádu, rozbrečela jsem se štěstím doma u televize.

Které své sportovní úspěchy považujete za největší?
Řadím mezi ně dvě čtvrtá a jedno páté místo z mistrovství Evropy. Také šesté a sedmé místo na akademickém mistrovství světa a účast na mistrovství světa juniorů a závodníků do 23 let. Z jednotlivých závodů asi nedokážu vybrat jeden, který by se mi navždy zaryl do paměti. Každé závody mi něco přinesly. Ráda ale vzpomínám na mistrovství Evropy juniorů v Česku, kde naše posádka za ohromné podpory diváků doslova vybojovala 4. místo, nebo akademické mistrovství světa v Šanghaji, kde jsme s parťačkou vyhrály finále B a obsadily 7. místo.

Proč jste si vybrala studium fyzioterapie?
Líbí se mi, že díky studiu fyzioterapie dokážu propojit znalosti získané ve škole s prováděným pohybem, pomáhá mi to v tréninku. Naše fakulta pro mě má velmi strategickou polohu, přímo nad Vltavou. Ale pro studium na Jedničce mě nadchlo především povídání mých přátel, kteří zde začali studovat přede mnou.

Je těžké skloubit sportování se studiem?
Je pravdou, že tato kombinace není úplně jednoduchá. Trénuji dvakrát denně, šest dní v týdnu, v neděli mám většinou nějakou regenerační aktivitu. Množství závodů se liší podle části sezóny. V zimě máme obvykle jeden závod za měsíc. V létě se občas stane, že jsme každý víkend jinde... Musím ale přiznat, že vzhledem k četnosti psychicky poměrně náročných situací jsem se naučila být o něco odolnější než mé okolí. To se mi hodí zvlášť během zkouškového období. Uvidíme, jestli to vydrží i u státnic.

Co dalšího kromě sportu máte ráda?
Ráda fotografuji, především přírodu, lidi mi moc nejdou. A když mi zbyde čas, zajdu do kavárny na kafe a dort, ale to je vlastně taky sport :).

jat

Publikujte články v režimu OA se slevou nebo zcela bez poplatku!

Publikování v režimu open access (OA) zlatou cestou s sebou přináší platbu publikačních poplatků. Letos se poprvé podařilo dodavateli vyjednat s vydavatelstvím Karger licenční smlouvu typu „publish-and-access“. Pro korespondenční autory UK a MU je nyní možné publikovat v titulech Karger v režimu OA bez poplatku. Smlouva dojednaná s CzechELibem počítá s pokrytím až 28 OA článků ročně pro uvedené členské instituce. Další licenční smlouva uzavřená s Lippincott Williams and Wilkins umožňuje odpuštění pěti APC poplatků korespondenčním autorům (režim „kdo dřív přijde…“). Slevy na APC dále nabízí American Chemical Society, Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE) a MDPI. Podrobnější informace naleznete na webu Ústřední knihovny UK (knihovna.cuni.cz) > Aplikace, služby > Open access > Chci publikovat otevřeně > Zlatá cesta.

Alžběta Christelová, Jitka Stejskalová, ÚVI

KNIŽNÍ NOVINKY

Erlebašské rozjímání – Quo vadis, Europa?

Mezioborová diskuse na půdě Erlebachovy boudy v Krkonoších si klade za cíl přispět k hledání východisek některých problémů současné Evropy, jež čelí řadě výzev – mění se klima, v přírodě klesá biodiverzita, rodí se stále méně dětí a společnost stárne. Interdisciplinární dialog o současných výzvách představuje na stránkách knihy několik statí z pohledu egyptologa, anatoma, dermatovenerologa, experimentálního onkologa, faráře a biskupského vikáře či ekonoma.

Sestavil: Karel Smetana
Nakladatelství: Gentiana ve spolupráci s 1. LF UK a Resortem sv. František

Křeslo pro Fausta 2019

Prostřednictvím rozhovorů, které vedla a sepsala Marie Retková, se čtenáři mohou dozvědět více o životě, směřování, práci i mimopracovních zájmech řady významných osobností, jakými jsou například profesoři Miroslav Zavoral, Miroslav Verner, Václav Smrčka, Jan Pirk a Jaroslav Petr, docenti Pavel Klener a Karel Černý, kytarový mistr Vladimír Brabec či bývalý poradce prezidenta Havla Vladimír Hanzel.

Autorka: Marie Retková, Nakladatelství: Galén

Neurologie

Zejména pro potřeby studentů všeobecného lékařství vznikl „student-friendly“ text, který je důsledně koncipován pro využití v každodenní praxi, tj. od příznaků, jež lékař na pacientovi vidí, přes návod, jak je má vyšetřit a interpretovat, až k úvaze o postižení struktur nervového systému a volbě vhodných pomocných vyšetření k odhalení příčiny.

Autoři: Evžen růžička a kol., Nakladatelství: Triton

klu

VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ

Cena Ministra zdravotnictví pro doc. P. Klenera

Vedoucí Lymfomové laboratoře Ústavu patologické fyziologie 1. LF UK a její proděkan pro vědeckou činnost doc. MUDr. Pavel Klener, Ph.D., obdržel Cenu Ministra zdravotnictví za zdravotnický výzkum a vývoj pro rok 2019, a to za svou práci v oblasti hematoonkologie, konkrétně za studium a léčbu lymfomů. Ocenění převzal v prosinci z rukou předsedy AZV ČR prof. MUDr. Miroslava Rysky, CSc., a náměstka ministra zdravotnictví prof. MUDr. Romana Prymuly, CSc., Ph.D.

Čestné občanství pro prof. P. Klenera

Pražský primátor MUDr. Zdeněk Hřib udělil čestné občanství onkologu prof. MUDr. Pavlu Klenerovi, DrSc. Ocenění získal jakožto odborník v oblasti lékařství a zdravotnictví, jehož vysoce odborná a vědecká činnost je úzce spjata s Prahou, kde většinu svého profesního života působí.

Pamětní medaile UK pro naše profesory

Od Vědecké rady Univerzity Karlovy obdrželi stříbrnou medaili za dlouholetou vědeckou a pedagogickou činnost na UK a za významné celoživotní dílo v oboru kardiologie prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc., v oboru anatomie prof. MUDr. Oldřich Eliška, DrSc., a v oboru gastroenterologie prof. MUDr. Václav Jirásek, CSc. Historickou medaili za významné celoživotní dílo v oboru vnitřní nemoci a dlouholetou vědeckou a pedagogickou činnost na UK pak převzal prof. MUDr. Jan Škrha, DrSc.

klu

JEDNIČKA BLAHOPŘEJE

Blahopřejeme k prosincovým, lednovým a únorovým výročím

doc. MUDr. Jiřímu Kofránkovi, CSc.,
z Ústavu patologické fyziologie 1. LF UK

doc. MUDr. Zuzaně Jirsové, CSc.,
z Ústavu histologie a embryologie 1. LF UK

doc. Ing. Marii Balíkové, CSc.,
z Ústavu soudního lékařství a toxikologie 1. LF UK a VFN

doc. MUDr. Martinu Balíkovi, Ph.D.,
z Kliniky anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny 1. LF UK a VFN

doc. RNDr. Ivanu Mazurovi, CSc.,
z Ústavu soudního lékařství a toxikologie 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Karlu Odrážkovi, Ph.D.,
z Onkologické kliniky 1. LF UK a VFN

RNDr. Luďku Šefcovi, CSc.,
přednostovi Centra pokročilého preklinického zobrazování 1. LF UK

syk

MIMO MEDICÍNU

Prof. Jarmila Heissigerová (na snímku uprostřed) a její kurzisté na terase Oční kliniky při jejím 200. výročí založení. Foto: archiv J. Heissigerové

Jak relaxuje profesorka Jarmila Heissigerová?

Přednostka Oční kliniky 1. LF UK a VFN se od mládí věnovala třem koníčkům – zpěvu, hře na kytaru a stepu. „Na kytaru si stále ještě zahraji, není to už ale koncertní výkon, spíše písničky všeho druhu. Manžel i všechny tři děti jsou vynikajícími muzikanty, takže dohromady již tvoříme vlastní kapelu," říká prof. Heissigerová a dodává, že v osmnácti letech se zamilovala do stepu, a to jí zůstalo až do současnosti. Kombinace bubnování (do podlahy) a tance jí totiž přišla neodolatelná. „Díky stepu jsem se na kurzech seznámila se svým manželem, se kterým jsme se několikrát stali mistry ČR ve stepu a zúčastnili jsme se i mistrovství světa. Za svůj život jsem opakovaně vedla zimní či letní týdenní soustředění ve stepu pro různé taneční školy a již přes 20 let vedu pravidelné týdenní kurzy. V posledních dvou letech je to pondělní step pro děti a úterní pro pokročilejší dospělé. Je to nabíjející forma relaxace, která hodně dobře pročistí hlavu. Možná nejvíce ale odpočívám četbou, bez které si volný čas vůbec neumím představit," vysvětluje J. Heissigerová.

red

MOZEK NA JEDNIČKU

Jak jste na tom se znalostí historie medicíny?

1. Oficiální název „Univerzita Karlova" získala naše nejstarší alma mater poměrně pozdě. Kdy a proč tomu tak bylo?
a. v roce 1790 v důsledku reforem císaře Josefa II.
b. v roce 1882, když byla univerzita rozdělena na českou a německou
c. v roce 1920, když parlament schválil tzv. lex Mareš

2. Středověké lékařské teorie se opíraly o učení o čtyřech tělesných šťávách. Které to jsou?
a. krev, pot, žluč, moč
b. krev, žluč, černá žluč, hlen
c. krev, žluč, černá žluč, pot

3. Nejstarší předmět ve vlastnictví 1. LF UK je rukopisná sbírka latinských lékařských textů sepsaná pro Jana z Hvožďan. Kdy byla dokončena?
a. 1474
b. 1492
c. rukopis není datován

4. Klinickou výuku zajišťuje 1. LF UK především ve spolupráci s VFN. Kdy a kým byla založena?
a. 1756 Marií Terezií
b. 1790 Josefem II.
c. 1848 Františkem Josefem II.

5. Většina absolventů magisterských programů v ČR musí před ukončením studia obhájit diplomovou práci. Kdy byla tato povinnost zrušena u studentů všeobecného lékařství?
a. při reformách po pádu Rakousko-uherské monarchie v roce 1920
b. v souvislosti s nástupem masivních ročníků po druhé světové válce
c. v revolučním roce 1848

6. Když bylo Československo osvobozeno od nacismu, otevřely se vysoké školy a vznikly obrovské ročníky, protože bylo nutno zpětně odučit pět válečných let. Lékařská fakulta tehdy využívala nouzově jako přednáškový sál mj.:
a. Kostel sv. Ignáce na Karlově náměstí
b. Rudolfinum
c. Lucernu

Autor: doc. Mgr. Karel Černý, Ph.D., přednosta Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků 1. LF UK
Správné odpovědi: 1. c, 2. b, 3. a, 4. b, 5. c, 6. c

Začátkem prosince se uskutečnilo slavnostní zakončení klinické studie v rámci mezinárodního evropského projektu SPRINTT, jehož cílem byla prevence invalidity a nesoběstačnosti u starých osob s tělesnou křehkostí a do kterého byla zapojena Geriatrická klinika. Za účast v projektu si senioři mj. odnesli pamětní pohár. Foto: Martin Bražina

O dobrovolnictví ve VFN, kterého se sama účastní, na předvánoční tiskové konferenci 10. prosince hovořila naše studentka Anežka Dašková. Celý projekt má na starosti Adéla Farářová, vedoucí Centra dobrovolných aktivit (na snímku vlevo). Foto: Martin Bražina

Před koncem roku 2019 se uskutečnilo vánoční setkání na Novoměstské radnici, kde byly mj. pokřtěny publikace Křeslo pro Fausta a Erlebašské rozjímání – Quo vadis, Europa?. Foto: Martin Bražina

Letošní rok jsme zahájili již 132. reprezentačním plesem mediků, který se tradičně konal v prostorách Paláce Žofín. Foto: Martin Bražina

Pro návštěvníky našich přípravných kurzů se v sobotu 26. ledna uskutečnil druhý ročník interaktivní akce Jednička nanečisto. Foto: Markéta Sýkorová

Den otevřených dveří 1. LF UK nabídl uchazečům o studium možnost nahlédnout do prostor fakulty a zjistit, co je při studiu u nás čeká. Foto: Martin Bražina

Vzácným hostem v lednovém Křesle pro Fausta byla herečka a politička Magda Vášáryová. Foto: Martin Bražina

Problematika mužské plodnosti od dětství do dospělosti, jež byla tématem tiskové konference pořádané 11. února ve Faustáku, se těšila velkého zájmu médií. Foto: Martin Bražina

Ještě před zahájením 11. pražského mezioborového onkologického kolokvia PragueONCO se za účasti děkana Aleksiho Šeda (na snímku třetí zleva) a dalších významných odborníků uskutečnila ve Faustáku tisková konference. Foto: Martin Bražina

Na lyžovačku jste mohli do rakouských Alp vyrazit s Ústavem tělesné výchovy. Foto: archiv ÚTV

A pak že na českých horách nebyl sníh! S ÚTV klapne zkrátka všechno! :) Foto: archiv ÚTV

Poslední únorový čtvrtek usedla do Křesla pro Fausta Yvona Angerová, přednostka Kliniky rehabilitačního lékařství. Foto: Martin Bražina

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy

ve spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy

E. WHITACRE
Alleluia

R. V. WILLIAMS
Dona nobis pacem

ve středu 13. května 2020 v 19.30 hodin

kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Karla Velikého, ulice Ke Karlovu, Praha 2

Účinkující:
Collegium paedagogicum, smíšený pěvecký sbor a komorní orchestr PedF UK
Piccolo coro & Piccola orchestra
dirigent Marek Valášek

31. koncert z cyklu Fakulta v srdci Karlova se koná
pod záštitou děkana 1. lékařské fakulty UK prof. MUDr. Aleksiho Šeda, DrSc.

1. LÉKAŘSKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

PEDAGOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

www.lf1.cuni.cz